

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27-28 avqust 2016-cı il Şənbə № 189 (6510) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

Şəmkirdə qadın qadını bıçaqladı - ərinə mesaj yazdığını görə

yazısı sah.14-də

Gündəm

Cahangir Hacıyevin işçisi üzünə durdu: "Allahınız olsun, niyə yalan danışırınız?!"

"Beynəlxalq Bank işi" məhkəməsində sensasiyon faktlar ortaya çıxdı; bank rəhbərinin sürücüsünün adına 16 milyon kredit ayrılbmiş

yazısı sah.3-də

"Nardaran işi"ndə həbs edilənlər ekspertizadan keçiriləcək

yazısı sah.2-də

İkram İsrafil:

"Son həbslər bilavasitə referendumla bağlı deyil"

yazısı sah.4-də

Bakıdakı banklarda dollar və avro ajotajı

yazısı sah.2-də

AVCIYA iqtidarla müxalifə arasında dialoq aparılmasını tövsiyə edəcək

yazısı sah.2-də

"Alfa Sığorta"nın lisenziyası ləğv edildi

yazısı sah.10-də

Lənkəranskinin qətlini sıfariş etməkdə suçlanan "Şakro"nın yaxın adamı həbs olundu

yazısı sah.11-də

Manatla bağlı bədbin proqnozları artır...

yazısı sah.10-də

40 minlik rus balerinası azərbaycanlı milyonerin ailəsini necə dağıdıb - şok faktlar

yazısı sah.13-də

Azərbaycanda 24 min dustağın yeməyini kimlər yeyir - araşdırma

yazısı sah.12-də

Amerikanın prezident Əliyevə işi düşüb...

PENTAGONUN YENİ BAKI PLANI - NÜVƏ BAŞLIQLARI TƏKLİFİ...

İncirlidəki nüvə başlıqlarının bir qismi Azərbaycana təklif oluna bilər; Amerika generalları İran və Rusiya ittifaqına qarşı yeni plan hazırlayırlar; ABŞ-in Müdafiə Nazirliyinin hesabatında yazılır ki...

yazısı sah.9-də

Ermənistənin İranla iqtisadi münasibətləri və Samvel Aleksanyanın araq yüklü eşşəkləri...

Erməni KİV-ləri Serj Sərkisanın xarici siyasetini və ona yaxın olan oliqarxları topa tutur

yazısı sah.8-də

Zahid Oruc:
"Referendumdan sonra hökumətin fəaliyyətində ASAN xidmət modelinin tətbiqi mümkündür"

yazısı sah.6-də

Mahal İsmayıloğlunun vəfatından bir il ötür

yazısı sah.4-də

Ənvər Seyidovun hakimliyində qan qoxuyan "güllər"

yazısı sah.7-də

Prezident Salyanda yol tikintisini 3,8 milyon manat ayırdı

Azerbaycan prezidenti İlham Əliyev Salyan rayonunun Çuxanlı-Gəncəli-Piratman-Parça Xələc-Seyidən avtomobil yoluñun tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, 5 min nəfər əhalinin yaşadığı 5 yaşlış məntəqəsini birləşdirən Çuxanlı-Gəncəli-Piratman-Parça Xələc-Seyidən avtomobil yoluñun tikintisinin başa çatdırılması məqsədi ilə dövlət büdcəsində "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondunda nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 3,8 milyon manat ayrılib.

Maliyyə Nazirliyi və "Azərvaytol" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə müvafiq məbləğdə maliyyələşməni və tikinti işlərini təmin etmək tapşırılıb.

AVCIYA referenduma dair ilkin hesabatını təqdim etdi

Qurum iqtidarla müxalifət arasında dialoq aparılmasını tövsiyə edəcək

Avgustun 26-da Azərbaycanda Vətəndaş Cəmiyyətinin İnkışafına Yardım Assosiasiyanın (AVCIYA) 26 sentyabr 2016-ci tarixində keçiriləcək referendumu bağlı uzunmüddəli müşahidə ilə əlaqədar mətbuat konfransı oldu.

Mətbuat konfransını giriş sözü ilə açan AVCIYA-nın vitse-prezidenti Elçin Salmanov qeyd etdi ki, AVCIYA artıq referendumla bağlı üzünmüddəti müşahidəyə start verib, Avropanın qabaqcıl ölkələrinin qanunvericiliyinin müqayisəli təhlilini aparıb və bu təhlilə kitabçı kimi nəşr edib. Kitabçada referendumda konstitusiyaya nəzərdə tutulan əlavə və dəyişiklərin Fransa, Niderland, Norveçin qanunvericiliyi ile müqayisəsi verilib.

AVCIYA-nın seçki qərargahının rəhbəri Məhərrəm Zülfüqarlı bildirdi ki, assosiasiyanın 26 iyun 2016-ci ildən MSK-ya müraciətləri, imza toplama kampaniyası və qeyda alınma proseduru, seçici siyahıları, referendum prosesi ilə bağlı qanun pozuntuları, referendumla bağlı qanunvericili baza, referendum ərefəsində ölkədəki siyasi mühit, MSK, DSK və MnSK-ların fəaliyyəti, teşviqat kampaniyası və referendum gününün monitoringinin təşkil kimi geniş miqyaslı fəaliyyətin icrasına başlayıb. Artıq hazırlanmış ilkin hesabat haqqında məlumat veren M.Zülfüqarlı qeyd etdi ki, ilkin hesabatda Azərbaycan Respublikasında keçirilmiş referendumlar haqqında məlumat, referendumqəbəgi siyasi mühitin təhlili, söz və mətbuat azadlığının vəziyyəti, referendum administrasiyasının fəaliyyəti, AVCIYA haqqında məlumat və 2 radio (*İctimai radio*, "Azadlıq" radiosu), 9 qəzet (3 iqtidar - "Azerbaycan", "Xalq gəzeti", "Bakınskiy rabociy" qəzeti; 3 neytral - "525-ci qəzeti", "Ədalət", "Şərq" qəzeti; 3 müxalifət - "Azadlıq", "Yeni Müsavat", "Xalq Cəbhəsi" qəzeti) və 2 informasiya agentliyinin (APA, "Turan") monitorinqi öz əksini təpib. Məhərrəm Zülfüqarlı, AVCIYA-nın referendum günü 62 dairədə, 3000 məntəqədə müşahidə aparacağını bildirdi və söylədi ki, hazırda Azərbaycanın müxtəlif bölgələrindən olan 300 müşahidəçi üçün treninqlər keçirilir: "Azərbaycan regionda ən stabil ölkədir. Bu da demokratik, şəffaf referendum keçirilməsinə imkan verir. Siyasi qüvvələr arasında ələ bir ziddiyet müşahidə olunmur. Təvsiyələrimizdən biri iqtidarla müxalifət arasında dialoqun aparılması olacaq".

Türkiyə və Rusiya prezidentləri Çinə keçiriləcək G-20 zirvəsində ikitərəflə görüş keçirmək barədə de razılığa gəliblər.

Dolların avqustun 29-na olan məzənnəsi açıqlandı

Azerbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) avqustun 29-na olan USD/AZN rəsmi məzənnəsini açıqlayıb. AMB-dən "APA-Economics"ə verilən məlumatə görə, USD/AZN rəsmi məzənnəsi avqustun 29-na 1,6280 səviyyəsində müyyən olunub.

Dünen də dollar 1,6280 manata bərabər olub.

"Azərbaycana qaćaq yolla əsasən narkotik, tütün və içki gətirilir"

Aydın Əliyev: "Vətəndaşlar kommersiya və istehsalat məqsədləri üçün ölkəyə gətirilən məhsullara edilən güzəştleri düzgün başa düşmür"

Azerbaycana qaćaq yolla əsasən narkotik tərkibli maddələr, tütün məhsulları, spirtli içkilər və mobil telefonlarda keçirilməsi cəhdələri olur.

APA-nın qərb bürosunun verdiyi məlumatına görə, bunu Gömrük Komitəsinin sədri, gömrük xidməti general leytenantı Aydin Əliyev deyib. O qeyd edib ki, Azərbaycanın İranla sərhəd keçid məntəqəsində ən böyük təhlükə narkotik vasitelerin ölkəyə keçirilməsi ilə bağlıdır: "Bu ilin 8 ayı ərzində gömrük orqanlarının eməkdaşları tərəfindən artıq 1 ton 100 kilogramdan artıq heroin aşkar olunaraq götürürlər. Hər gün az miqdarda da olsa ayri-ayri vətəndaşlar tərəfindən narkotik və psixiatrop tərkibli maddələrin keçirilməsinə cəhd edilir".

Komitə sədri əlavə edib ki, bütün sərhəd keçid məntəqələrində tütün məhsullarının ölkəyə qaćaq yolla gətirilməsinə cəhd

olunur. Onun sözlerinə görə, spirtli içkilərin ölkəyə qanunsuz yolla daxil olması halları daha çox Gürcüstən və Rusiya tərəfində müşahidə olunur. "Eyni zamanda, Gürcüstənə sərhəd keçid məntəqəsində vətəndaşların qanunsuz olaraq ölkəyə mobil telefonlar keçirmək cəhdə böyük problemlər yaradır".

A.Əliyev əlavə edib ki, vətəndaşlar kommersiya və istehsalat məqsədləri üçün ölkəyə gətirilən məhsullara edilən güzəştleri düzgün başa düşmür və kommersiya məqsədləri üçün getirilən mallar güzəştlər edilmesini istəyirlər: "Nazirler Kabinetinin 305 sayılı qərarla etdiyi son dəyişiklər bu məsələyə tam aydınlıq gətirib".

Azay Quliyev
Astanada nüvə tədbirində ATƏT PA adından çıxış edəcək

Azerbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatları Azay Quliyev və Səmed Seyidov avgustun 27-ndən 31-dek Qazaxistanda səfərdə ola-caqlar. Səfərdən məqsəd ölkənin paytaxtı Astana şəhərində keçiriləcək "Nüvə silah-hundan azad dünyamın inşa edilməsi" adlı beynəlxalq konfransda iştirak etməkdir. Azay Quliyev isə ATƏT PA-nın vitse-prezidenti qismində bu qurumu təmsil edəcək. Bu barədə məlumatı Milli Məclisin mətbuat xidməti yayıb.

Millet vəkili, ATƏT PA-nın vitse-prezidenti Azay Quliyev konfransın plenar iclasında ATƏT PA-nın adından çıxış edəcək və konfransın mövzusu ilə əlaqədar təşkilatın mövqeyini tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdıracaq.

Səfer çərçivəsində A.Quliyevin bir sira ikitərəfi görüşü, o cümlədən Qazaxistan Senatının Sədri cənab Kəsim-Jomart Tokayev ilə görüşü nəzərdə tutulub. A.Quliyevin Qazaxistan Senatının Sədri ilə görüşü zamanı ilk növbədə bu ölkə ilə ATƏT PA arasında mövcud münasibətlərin durumu və gələcək perspektivləri müzakirə ediləcəkdir.

Görüş çərçivəsində hemçinin Azərbaycan ilə Qazaxistan parlamentlərərə ikitərəfi münasibətlər, o cümlədən ATƏT PA çərçivəsində Azərbaycan və Qazaxistan nümayəndə heyətləri arasında tərəfdəşliq, bu tərəfdəşliğin da-ha da gücləndirilməsi və əlaqələrin daha sıx koordinasiya edilmesi məsələləri müzakirə ediləcəkdir.

Bakıdakı banklarda dollar və avro ajiotajı

Banklarda valyuta mübadiləsi ilə bağlı ajiotaj davam edir. Fins.az xəbər verir ki, hazırladı bəzi banklar dollar satışıma limit 100 dollara qədər endirib, bəziləri isə saatlı kassadakı balansa uyğun həyata keçirir.

Bele ki, müştəri dollar almaq istəyirə, bankın dollarla vəsaitinin olub-olmadığını məhz kassada öyrənir. Məsələn, "Expressbank" valyutanın satışına limit tətbiq etməsə də, müştəriye kassadakı məbləğe uyğun dollar satır.

"Atabank" da valyuta mübadiləsi eyni prosedura uyğun reallaşdırılır.

"Xalq Bank" avronun kursu ilə bağlı "özünəməxsüs" məzənnəsi siyaseti keçirir. Bankdan bildirirlər ki, avronun məzənnəsi kassada individual olaraq təyin edilir.

Uorlik Ermənistanın "DQR"-in 25 illiyi ilə bağlı tədbir keçirməsinə münasibət bildirdi

"Bizim mövqeyimiz aydındır. Dağılıq Qarabağ müstəqil respublika kimi ABŞ və Ermənistan da daxil olmaqla, heç bir ölkə tərəfindən tanınır".

Bu sözləri APA-ya açıqlamasında ATƏT-in Minsk qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik Ermənistanada "Dağılıq Qarabağ Respublikasının müstəqiliyinin 25 illi" adı altında tədbirin keçirilməsinə münasibət bildirən deyib.

Diplomat bildirib ki, diqqəti münaqişənin sülh yolu ilə həllinə apara biləcək addımlara, xüsusilə Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında davam edən dialoqa cəmləmek son dərəcə vacibdir: "ATƏT-in Minsk qrupunun digər həmsədr ölkələri ilə birlikdə biz münaqişənin sülh yolu ilə həllinə kömək etmək üçün tərəflərlə fəal işləməyə davam edəcək".

E.Tağıyev digər sualları da cavablandırıb.

Nardaranda həbs edilənlər ekspertizadan keçiriləcək

"Müsəlman Birliyi" Hərəkatının sedri Tələh Bağırzadə, hərəkatın 16 üzvü və Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası (AXCP) sədrinin müavini Fuad Qəhrəmanlının cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

Musavat.com-un məlumatına görə, məhkəmədə təqsirləndirilən Abbas Hüseynov hakimden şikayet edib.

A.Hüseynov hakime şahidləri istiqamətləndirən suallar verdiyi-

ni deyərək ondan məhkəmə rəhbərliyinə şikayət edəcəyini deyib.

Hakim Əlövsət Abbasov onun şikayətinin məhkəmə rəhbərliyinə çatdırılacağı deyib.

Prosesin davamında vəkillər hüquqlarını müdafiə etdikləri şəxslərə işgəncələr verildiyini deyərək, bunun üçün tibbi ekspertizanın keçirilməsini istəyiblər.

Təqsirləndirilən Şamil Abdullaevin vəkili ise vəsatət qaldıra-raq oməliyyat zamanı müvəkkilinin bədənində olan güllələrin çıxırılması istəyib: "Oməliyyat keçiriləndən bu vaxta qədər onun bədənində güllələr qalıb. Müvəkkilim müayinə edilsin və bədənindəki güllələr çıxınlsın".

Dövlət ittihamı vəsətətlərin təmin edilməməsini istəyib. Ancaq məhkəmə heyəti vəsətətlərin təmin edildiyini açıqlayıb.

Prosesin davamında DİN-in Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdaresinin oməliyyat müvəkkili Elçin Tağıyev sualları cavablandırıb.

İlk sual Nardaranda keçirilən oməliyyat zamanı polislərden birinin qoruyucu gödekçə geyindiyi halda necə yaralanması haqda olub.

E.Tağıyev özünün qoruyucu gödekçə geyindiyi digərleri bərədə dəqiq məlumatının olmadığını deyib. O, həmçinin qumbaradan istifadə etmədiyini de söyləyib.

E.Tağıyev digər sualları da cavablandırıb.

Proses avgustun 31-de davam edəcək.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Qeyd edək ki, inдиyədək İstanbulda iki "Asma köprü" fəaliyyət göstərirdi.

"Son həbslər bilavasitə referendumla bağlı deyil"

"Onlar referenduma, konstitusiya dəyişikliyinə qarşı lazımları olan praktiki addımları atmadılar və atmırlar"

Azərbaycan hakimiyətində bəzi qüvvələr Xalq Cəbhəsi Partiyasının sədri Əli Kərimliinin həbs edilməsini ve zərərsizləşdirilməsini isteyir". Bu barədə "Turan" a adının açıqlanmasını istəməyən məlumatlı mənbə bildirib. Mənbə qeyd edib ki, həbs ötən həftənin sonlarından növbəti məzuniyyətə getmiş dövlət başçısı İlham Əliyevin ölkədə olmadığı zamana planlaşdırılıb. Son günler AXCP feallarının həbsləri Əli Kərimlinin zərərsizləşdirilməsinə müqəddimə olmalıdır.

İkram Israfil

"Məni həbs edəcəklər"

Əli Kərimli:
"Problemləri mənimlədirdə, hazırlam..."

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) sədri Əli Kərimli "Amerikanın səsi" radiosuna verdiyi müsahibədə həbs ediləcəyi ehtimalı ilə bağlı yerli mediada yayılan məlumatları şərh edib.

Virtualaz.org bildirir ki, Ə.Kərimli deyib: "Mənim həbs olunmaq ehtimalım realdır. Prinsip etibarı ilə bir neçə müddətdir ki, hökumət-yönlü media məni ciddi şəkildə şərəfliyər. Ətrafimdakı adamlar da sürətə həbs olunurlar. Bu məlumata mən də rast gəldim, oxudum və təccübəlmədim. Mənim üçün təccübülmədi. Gözənlənilir, belə bir hadisənin olması. Əslində belə daha yaxşıdır. Çünkü ətrafimdakı olan günahsız insanları həbs edərək guya mənimle bağlı zəmin yaratmaq istəyirlər... Problemləri mənimlədirdə, mən hazırlam..."

"Bəs sizi hansı ittihamla həbs edə bilərlər" sualına isə AXCP sədri belə cavab verib: "Hökumət mətbuatı məni ölkədə "baş güləncə" elan edib. Ona görə, güman etmək olar ki, məhz bu istiqamətdə hərəkət edəcəklər".

Xəberda son vaxtlar ard-arda həbs olunan AXCP üzvlərinin adları sadaladıqlan sonra qeyd edib ki, həyata keçirilən həbslər ve planlaşdırılan həbslər əsində referendumla, referendumdan sonrakı dövərə hazırlıqla bağlıdır: "Əli Kərimlinin de zərərsizləşdirilməsinin nəyə lazımlı olduğunu bərdə suala cavabda mənbə bu məsələni Konstitusiya dəyişikliklər üzrə 26 sentyabr referendumu və ondan sonra hakimiyətin İlham Əliyevin elində cəmləşməsi dövrü ilə əlaqələndirib. Ele həmin dairələr hesab edirlər ki, Kərimli və onun tərefdarları güclənməkdə olan sosial-iqtisadi böhran fonunda baş verən daxili siyasi proseslər təsirini məhdudlaşdırmaq məqsədilə zərərsizləşdirilməlidir".

AXCP sədri de baş verenlərə münasibət bildirib. O, facebook səhifəsində yazib ki, heç bir günahı olmayan AXCP

üzvlərini, qohumlarını həbs edib inciməkdən sonra qeyd edib ki, həyata keçirilən həbslər ve planlaşdırılan həbslər əsində referendumla, referendumdan sonrakı dövərə hazırlıqla bağlıdır: "Sizin üçün problem mənəmsə, həbs edin. Əl çəkin günahsız adamlardan. Mən bu yola çıxanda, nəinki həbs edilməyimi, hətta ölümü də göze almışam. Həq nədən qorxmuram. Evdəyəm, gözləyirəm. Hə, bəhanəniz yoxdur? Fikir etməyin, köməkləşib, bir şey düzüb-qoşaşırıq. Təki başqa günahsız insanların əl çəkin! Ancaq onu da bilin ki, sizi heç bir represiya xilas etməyəcək!"

Bəs ölkədə son vaxtlar siyasi həbslərə başlanmasında referendum amili rol oynayır?

Müsavat Partiyasının Divan üzvü İkram Israfil bildirdi ki, son həbslərin bilavasitə referendumla bağlılığına inanır. Referendumda görə həbslər olsayıdı prosesdə aktiv iştirak edən mü-

savatçılar, imza toplayan müsavatçılar həbs olunardılar: "Son həbslər əsasən Gülen caması və vergidən yayınma ittihamları ilə həyata keçirilir. Referendumla bağlı imza toplama kampaniyasında müsavatçılara və bu prosesdə iştirak edən digər insanlara qarşı hədə-qorxu gelindi, amma çox irəli gedilmədi, həbslərə əl atılmadı. Həbs olunan müxalifətçi dostlarımız imza topladıqlarına görə həbs olunmayıblar ki, deyək referendumda qarşıdırular deyə həbs olunublar. Mən buradan "Yeni Müsavat" qəzeti vasitəsilə bəyan edirəm ki, 26 sentyabrda keçiriləcək referendumda qarşıyam. Gelib məni həbs eləsinlər. Onda deyərəm ki, bəli, həbs olunanlar referendumda qarşı olundularına görə həbs olunublar".

İsrafil referendumda və konstitusiya dəyişikliyinə qarşı olduqlarını elan edən, lakin konkret iş görməyən, təşviqat qrupu yaratmayan, imza toplayan qüvvələri təqnid etdi: "Hər halda referendumda qarşı olanlar, hansısa forma tapıb ya birlikdə ya təkbaşına imza toplayalı idilər, ən azı buna cəhd etməli idilər. Bu fikirlərimi demək heç bir təşkilatı "imza toplaya bilməzdilər" deyə qınamaq istəmirəm. Amma heç bir təşkilatın və fərdin də Müsavatı bu məsələdə ittihad etməyə haqqı yoxdur. Avqustun 41 dərəcə istisnəsində müsavatçılar ölkə boyu min bir eziyyətə imza yığacaq, kimlərə kəndisyonerli otaqda, firlanan kresloda, qarnı tox, limonlu çay qabağında kompüterdə sosial şəbəkələrdə bizləri ittihad edəcək?! Yoxdur artıq ele şey. İndi hamı bilir ki, kimin əli kimin cibindən çıxır, kimin başı kimin qoltuğundadır, gündüz müxalifətin, axşam həkimiyətin yanında olanlar kimlərdir. Belələri referendumda, konstitusiya dəyişikliyinə qarşı lazımları olan praktiki addımları atmadılar və atmırlar".

□ E.SEYİDAÇA

"Biz Güləngilərə qarşı mübarizə aparmışıq"

Elçibəyin Türkiyəyə göndərdiyi 50 tələbəni Fətullah Gülen şəbəkəsi ələ keçirmək istəyibmi?

Azərbaycanda Fətullah Gülen tərefdarlarına qarşı "təmizləmə əməliyyatı"nın aparıldığı bir vaxtda sabiq təhsil naziri Firudin Cəlilov mətbuatı sensations açıqlama verib. O bildirib ki, özünüñ nazır olduğu 1993-cü ildə Türkiyəyə göndərilən 2 min tələbə sonradan "güləngilər"ə qoşulub: "Acıma-caqlı odur ki, mən Türkiyəyə təhsil almaq üçün 2 min tələbə göndərmişdim. Mənim nəzarətdən çıxandan sonra Gülençilər onların əksəriyyətini əla keçirdi. Bunu dəqiq bilirəm".

Qeyd edək ki, daha önce 1991-92-ci illerde mərhum prezident Əbülfəz Elçibəyin xətti ilə Türkiyəyə 50 nəfərdən ibarət bir qrup təhsil almaq üçün göndərildi. Hazırda o qrupda təmsil olunurlardan əksəriyyəti ölkənin içtimai-siyasi həyatında mühüm yeri tuturlar. Bəs görənən həmin

Əvəz Zeynalli

Şəxslər Türkiyədə tələbə ikən Gülençilərin fealiyyəti ilə bağlı hər hansı məqamlı rastlaşışları? Onların təhsil sektoruna müdaxiləsi, tələbələri öz tərəfəne çəkmə çabaları ilə qarsılışlıdır. Əbülfəz Elçibəyin xətti ilə Türkiyəyə təhsil almaq üçün göndərildi. Hazırda o qrupda təmsil olunurlardan əksəriyyəti ölkənin içtimai-siyasi həyatında mühüm yeri tuturlar. Bəs görənən həmin

Ələsgər Məmmədli

dirdi ki, təhsil almağa Əbülfəz Elçibəyin, yəni Xalq Cəbhəsinin xəttini ilə gediblər: "Sonradan da dövlət xəttinə keçmişik. Türkiye və Azərbaycan dövlətlərinin oxutlurduğu tələbələrik. Biz 1991-ci ildən bu güne kimi nurçularla hər zaman döyüsdə olmuşuq. 10 il nurçularla Türkiyədə, 10 il də Azərbaycanda döyüşmişük. Bu mübarizənin ön xəttində

Sabah Mahal İsmayıloğlunun il mərasimidir

Qızı Ayan: "Varlığı nə qədər xoş idisə, yoxluğuna bir o qədər incitdi..."

Avqustun 28-də tanınmış jurnalist, "Xalq qəzeti"nin sabiq baş redaktoru Mahal İsmayıloğlunun ölümündən bir il ötürü. Avqustun qora birşən günlərində birində, qızı Ayan zəng edib xəbər vermişdi redaksiyaya onun ölümünü. Atasının telefonundan... Bütünkələr də həmin nömrədən gələn zəngi görəndə hər zəmanki kimi sevincə aqılmışdır telefonu: "Əfəndim, Mahal bəy... Eşidirik sizi..." Amma dəstəyin o biri ucunda ağla bir qızın səsi gəldi. "Atam yoxdur artıq..."

Sabah ailesinin də, Azərbaycan mediasının da Mahal bəyi itirməsindən 1 il keçir. Bu 1 ilde mətbuat onun bir çox qatı aqilmamış kelamları, köşələri ilə tanış ola bilərdi. Ailesi onuna bir çox sevincini, gözəl anılarını paylaşı bilərdi. Yaşaya, əzizlərinə də xoş analar, günər yaşada da bilərdi...

Yənə qızı Ayan danıştı bizimlə. Mahal bəysiz keçən bir ilin özünü beləcə verir: "Bu il ailemiz üçün çox acı keçdi. Əzablı, əziyyət dolu keçdi. Varlığı bizi nə qədər xoşbəxt edirdi, yoxluğuna incitdi. Hər səhər evimizdə səhəbəti gedir. Ən çox xoş zarafatlarını yada salıq. Hər səhər anamla onu xatırlayıq. İnanın ki, bu insanın bir pis cəhəti də düşmür yadımıza. Bizi sıxan, xətrimizə dəyən heç bir cəhəti olmayıb. Nəyəsə bağlı əsəbleşəndə də bunu bizə biruze verməyib, eksinə, bizimlə danışmağı, buna bildirməməye çalışıb".

Ayan atasız keçən bir ildə bəzi qohumlarının laqeydiyyən, mətbuatın, onun həmkarlarının soyuqlugundan şikayətləndi: "Atamın öz tərəfi laqeyd oldu. İstəməzdik ki, belə laqeyd olsunlar. Dostları da laqeyd oldu. Atam sıradan bir itki deyildi. Onu tekçə ailesi yox, media itirdi. Ona görə də xatırlanması çox istəyerdik".

M.İsmayıloğlunun məzəri Ramana qəbiristanlığındadır.

Ailesi bu bir ildə tez-tez onu ziyarət edib. İl mərasimi isə Bakı şəhəri Binaqədi rayonu, Əcməni Naxçıvan küçəsi 18 A ünvanında baş tutacaq. Mərasimlə bağlı əlavə məlumat almaq istəyənlər isə 051 560 80 50 telefon nömrəsi və sadigovaayan@gmail.com ilə əlaqə saxlaya bilərlər.

"Yeni Müsavat" isə xatırladır ki, son 19 ilde xəstəlik tanınmış jurnalistin yaxasından əl çekməyib. İlk eməliyyat 1998-ci ilde noyabrın 2-də Ankara nümunəvi xəstəxanasında baş verib. Həmin vaxt üreyinin 1 damarı dəyişdirilib. 2003-cü ilin aprel ayında mykadi infarkt keçirib. 2004-cü ildə üryünün 4 damarından baypas əməliyyati keçirib. 2010-cu ildə yene üryindən ağır cərrahiyyə əməliyyati keçirib. Üryünün 6 damarı dəyişdirilib.

2013-cü ildə isə dəhə bir ağır xəstəlik - böyrək çatışmazlığı da onda baş qaldırıb. Bütün cəhdlərə baxmayaraq müalicə mümkün olmayıb. 2014-cü ilin aprel ayında Türkiyədə sağ böyrəyi emalıyyatla götürüllər. Tezliklə eyni xəstəlik daha davamlı şəkildə sol böyrəkdə yaranıb. Böyrək çatışmazlığı ilə yaşamağa məcbur olub...

Həkimlər ona böyrək probleminin gizli şəkildə özünü göstərdiyini bildiriblər. Ailesine böyrəyində kista olduğu deyilib, xərçəng barədə məlumat verilməyib. M.İsmayıloğlu ölen günə qədər böyrəyində xərçəng olduğunu bilməyib.

□ SEVİNC

olmuşuq. Azərbaycanda nurçular, Fətullah Gülen tərefdarlarının təhlükəsini bizim qəzetlərimizdən oxuyublar. "Xural" qəzətinin bütün mövcudiyəti, araşdırma yazıları şəkildə, dəyirmi masalar şəkildə onlara qarşı mübarizə ilə keçib. Biz nurçularla döyüşün ön xəttində olmuşuq. O 50 nəfərlik heyətdə tanınmış media eksperti Ələsgər Məmmədli, Aqil Səmədbəyli, həkim Rəşad Mahmudov da var".

Əbülfəz Elçibəyin Türkiyəyə göndərdiyi tələbələrdən biri olan **media hüququ eksperti Ələsgər Məmmədli** də "Yeni Müsavat" aqıqlamasında bildirdi ki, həmin 50 nəfərlək qrupun içinde Gülençi olması ehtimalı yoxdur, cünti əksəriyyətinin cəmiyyətdə hansı mövqə tutduğu bəlliidir: "Həmin 50 nəfərlik qrup Azərbaycan Kültür Dərnəyinin dəstəyi və Xalq Cəbhəsinin vasitəsilə ilə Türkiyəyə gəndərilmişdi. Xalq Cəbhəsinin imtahan keçirmişdi və 550 nəfərin içindən 50 nəfər seçib göndərmişdi. Həmin Kültür Dərnəyi 1991-ci ildə gənclər hökuməti ilə əlaqə yaratdı və o 50 nəfər dövlət universitetlərində təhsilini davam etdi. O, 50 nəfərdən bu gün cəmiyyətdə tanınanları da var. Doktor Rəşad Mahmudov həzirdə Milli Məclisin deputatıdır. Aqil Səmədbəyli həzirdə Türkiyədə fəaliyyətini davam etdirir, Əvəz Zeynalli "Xural" qəzətinin baş redaktorudur, Sabir Rüstəməxanlının oğlu Gündüz Rüstəməxanlı, başqa sosioloq və iqtisadçılar da var idi. Onların bir qismi Türkiyədə qaldı, orada fəaliyyətini davam etdi. Ola bilər ki, onlardan bir-iki nəfər "Camaat" a aid olan rəsmi qurumlarda qalsın. Lakin ümumi götürəndə həmin 50 nəfərin Gülençilərlə əlaqəsinin olması gülünc görünür".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Milli Məclisin deputatı Zahid Oruc 26 sentyabrda keçiriləcək referendum, konstitusiya dəyişikliklərin məqsədi, referendumdan sonra gözləntilər və digər məsələlər haqda "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırıb.

- Zahid bəy, Azərbaycan hakimiyəti referendumu həzirlaşır, onun siyasi rəqibləri isə iddiaları ki, referendumla bağlı ölkədə yeni siyasi həbslərə başlanıb. Əli İnsanovun barəsində yeni cinayət işinin açılmasının, Əli Kərimlinin həbs ediləcəyi haqqda yayılan qeyri-rəsmi məlumatların gündəmə gəlməsi, bir sıra müxalifətçilərin artıq həbs olunmasını bununla əlaqələndirirlər. İddialar nə dərəcədə həqiqəti əks etdirir?

- Cənubi Qafqaz ölkələri sırasında siyasi mənsubiyətli, lakin hebsdə olan insanların saına görə Azərbaycan Gürcüstan və Ermenistandan qat-qat yaxşı vəziyyətdədir. Mixail Saakaşvili dönməndən sonra İvanaşvili hakimiyəti əksər siyasi rəqiblərinə qarşı müxtəlif davalardır açıvə onların böyük bir hissəsi həbsdərlər. Saakaşvili özünün hakimiyətə qayidiş yolunu bağlamaq üçün də ona cinayət işi qaldırılıb, ölkəyə döñəcəyi halda məsuliyyət cəlb olunacağı bəyan edilib. Ermenistanda isə siyasi xarakterli həbslər, hətta qətlər illərdə davam edir. Buna axmayaraq Ermenistanın adını beynəlxalq qurumların hesabatlarında, nə də daxilda siyasi rəqiblərin dilində qabarlıq şəkildə eşitmərir. Amma Azərbaycanda hər hansı bir şəxsə bağılı hüquqi xarakterli addımlar atılan kimi dərhal bu, siyasi kontekstdə təqdim olunur.

- Bəs son həbslər nə ilə bağlıdır?

- Düşünmürəm ki, referendum həbslərə geniş rəvac vermiş olsun. Zaten bütün digər siyasi qüvvələrin bu məsələ etrafında ölkədə gedən prosesləri əngellemek gücü yoxdur. Yəni bir neçə şəxsən danışılarsa, onun əsaslandırılması heç kəs verə bilməz. Əli İnsanov nazir olan vaxtlar müxalif qüvvələr tərəfindən o, ən odioz fiqur kimi təqdim olunur. Məhz Əli İnsanov daha çox suçlandırlı. Etiraf eləmək lazımdır ki, Əli İnsanov zətən o suçlamalarla olduğu kimi idi. Dəmir barmaqlıqlar arasına düşdükdən sonra ona müxtəlif qüvvələrin münasibəti dəyişdi. İndi kimlərsə Əli İnsanovdan Nelson Mandela düzəltmək, onu barmaqlıqlar arxasından inqilabi bir lider kimi çıxarmaq niyyətinə düşüb.

Bəslində İsvərədə və bir çox başqa ölkələrdə referendum az qala həftənin hadisəsidir. Orada müxtəlif ictimai problemlər bu cür xalq sorğuları ilə həll edilir. Bu mənəda əslində referendumda hakimiyətin xalqla dialoqu kimi yanaşmaq doğru olardı və cəmiyyətdə siyasi rəqabet mühitini bərqrərələr üçün referendumdan hər kəs yararlana bilərdi. Referendum əslində bütün hakimiyət rəqibləri üçün yaxşı bir siyasi kampaniya ola bilərdi. Amma

onlar yeniləşə bilməməklə, bir-biri ile aralarındaki konfransiyaya son vera bilməməklə, buna nail ola bilmədilər.

- Sənki belə bir rəy var ki, hətta hakimiyətin yuxarı əşalonunda təmsil olunan məmurlar belə referendumun əsas hədəfi ilə bağlı mə-

mək istəyənlərin qarşısını kəmiş oldu. 2009-cu ildə keçirilən referendum haqqında da eyni fikirleri söyləmək mümkündür. İndiki referendumda qarşı olanlar da yaxşı bilirlər ki, parlamentli respublika idarəciliyi olsa belə, yənə də İlham Əliyevə rəqib deyillər. Yəni bu gün ölkə-

hazırıq. Bu iddiaya cavabınız nadir?

- Men həm prezident seçkilərində, həm də parlament seçkilərini kampaniyalarında iştirak etmişəm. Qeyd edilən iddiaların real həyat tərəfini görə bilməşəm. Çox yaxşı xatırlayıram ki, onların hamisini narinci rəngin

xalq biziş səs verər. Ölkə son illər böyük bir inkişaf yolu keçib. Ona görə də men hesab edirəm ki, hakimiyət siyasi mübarizəni udduğundan şərtləri də diktə eləməkdə haqlıdır.

- **Hakimiyət özüne arxayındırsa, nadən referendum keçirir?**

Kabinet ilə bağlı hansıa ciddi addımlar atılmasına hazırlıq gedir?

- Nazirlər Kabinetin danışkan, məsələn, hörmətli Artur Rasizadən bəhs etmir. Ona görə ki, bu, sərf şəxs və şəxsiyyət amili ilə bağlı deyil. Referendum hökuməti, Nazirlər Kabi-

"Referendumdan sonra hökumətin fəaliyyətində ASAN xidmət modelinin tətbiqi mümkündür"

Zahid Oruc: "Prezidentə komandasını yeniləşdirməyə heç kəs mane ola bilmir"

"Kimlərsə Əli İnsanovdan Nelson Mandela düzəltmək, onu barmaqlıqlar arxasından inqilabi bir lider kimi çıxarmaq niyyətinə düşüb"

ətrafında birləşdirib, hamisının əynina narinci libas geyindirəndə onlar həmin iddialarını bölgələrdə necə ifadə etməyə çalışırdılar. Seçki kampaniyası müddətinin az olduğundan şikayət edənlər həmin prosesə gec qatılırlılar, imza toplama

- Referendumun başlıca hədəfi hökumətin fəaliyyətində özünü göstərən mənfi tendensiyaları aradan qaldırmak, islahatlara maneçilikləri durdurmaq, ölkəni çox normal, ədaletli bir cəmiyyət halına qovuşurmaqdır. Təbii ki, iqtidarı rəqibləri də bunun əksini söyləy-

netini ləğv etmək üçün keçiriləmir.

- **Onda belə çıxır ki, Artur müəllim baş nazir postunda qalacaq?**

- Bu illər ərzində təki bütün nazirlərin qapısı Artur Rasizadənin qapısı qədər açıq olaydı. Artur Rasizadə dövlətə sədəqəti olan, milləti istəyen, ulu öndər məktəbin peşəkarlıqla keçən və cənab prezident İlham Əliyevə də yaxından silahdaşlıq edən, fealiyyətində də özünə tələbkar yanaşan məmurlardandır. Bu müzakirələrdə səhəbat Nazirlər Kabinetinin daha çevik quruma çevriləməsindən gedir.

Siyasi olaraq biz reallıq hissini itirə bilmərik. Gerçekdən də hər zaman ölkədə protest elektoratı olub. Bu ölkədə parlamente, hökumətə keskin müxalif olan sadə, heç bir partiyanın üzvü olmayan vətəndaş yalnız İlham Əliyevə etibarlı hesabına ölkənin siyasi həyatında siyasi mövqeyini göstərib, İlham Əliyevin olduğu tərəfdə olub. Bu insanlar müxalif qüvvələri heç bir cəhdən cazibədar, onların məraqlarını ifadə etməyən lider kontekstində görmürlər. 1990-ci illərdə meydən hərəkatı dövründə bunların yaşıdığı epopeya onların kafasında qalıb, xalq onlardan çox-çox qabağa keçib, onlar isə kütlənin arxasından səslenməkdərlər və hələ de deyirlər ki, istənilən seçkida

cəklər. Ailə, varisçılık haqqında danişanların da arqumentləri əsəssizdir. Ona görə ki, Əliyev ailəsi hər hansı bir rəsmi görev almadan da bu dövlətə və millətə ləyaqətlə xidmət edir. Ona görə də yaş senzinin aşağı salınması və sairə bağlı müxalifet düsərgəsindən irəli sürülen iddiaların əsası yoxdur.

- **Zahid bəy, prezidentlik müddətinin 7 il olması nə üçündür? Müxalifət bunu da qeyri-demokratik sayır.**

- Prezidentin 7 il olması parlament və digər sekilli institutlara mənfi təsir göstərəydi, Fransa bunu yüz iller ərzində tətbiq etməzdə. Hər bir ölkə özünün mental həyatına, tarixinə görə fərqlidir. Ona görə də bir Qərb ölkəsinin modelinin götürüb başqasına tətbiq edib onuna uğurlu nəticə ala bilməzsən. Hər ölkənin özüne məxsus fərqli idarəciliq həlqələri mövcuddur.

- **Nazirlər Kabinet ilə bağlı illərdər ki, təqiblər eşidilir. İndi hakimiyət düsərgəsi özü bu mənzəzədə danışmağa başlayıb - Nazirlər Kabinetinin çevik orqanın çevriləşməsinin vacibliyi vurğulanır. Referendumdan sonra Nazirlər**

Etibar SEYİDAĞA

"Təki bütün nazirlərin qapısı Artur Rasizadənin qapısı qədər açıq olaydı"

lumatsızdırular. Gerçəkdən mi belədir? Məsələn, hakimiyətə yaxın olan deputat Zahid Oruc bilirmi bu referendumun hədəfi nadir?

- Biz öten 15 il ərzində keçirilən 3 referendum haqqında yeterince həm hüquqi, həm siyasi polemikalarda iştirak edə və sözümüzü deyə bilmışik, indi də belə olacaq. Şübhəsiz, bəlkə də qarşı tərəfin çox epizodik müqaviməti əsasında sizin qeyd etdiyiniz reyler də meydana çıxıb. Ancaq hakimiyət bu illər ərzində bütün digər qüvvələrden fərqli olaraq hənsi hədəfi qarşısına qoyduğunu çox yaxşı bilir. Məsələn, 2002-ci ildə müxalif qüvvələrin məchul bir günü qaralayıb mübarizə apardığı, Azərbaycanı təzədən 90-ci illərə qaytaracaqlarını elan etdiyi, İlham Əliyevin yeni bir siyasi lider kimi meydana çıxa bilməcəyini söylədikləri şəraitdə referendum keçirildi. Bununla da müxalifətin qeyd olunan nəzəri siyasi planlarının hamisi alt-üst oldu. Eyni zamanda istər hakimiyətin içərisində birincilik uğrunda mübarizə aparanların, istərsə də xaricdən bu mübarizəni həyata keçirmək istəyən, Heydər Əliyev siyasi dönməndən sonra ya prorusiya və ya proqərb rejimlərini bərqrərət-

- **Müxalifət isə bəyan edir ki, Azərbaycan hakimiyəti saxtalaşdırmasa istənilən seçkida ona qalib gəlməyə**

kampaniyasının xeyli hissəsini boşuna keçirildilər, təbliğat kampaniyasına da cəmi 4-5 gün vaxt sərf edirdilər. Onların bölgələrdə durumları bundan ibarət olub. Bir qismən vətəndaşların yerli memurların hansısa qanunsuz hərkətlərindən, parlamentdə təmsil olunan deputatlara narazı mövqədə olduğunu heç kim inkar edə bilmez. Siyasi olaraq biz reallıq hissini itirə bilmərik. Gerçekdən də hər zaman ölkədə protest elektoratı olub. Bu ölkədə parlamente, hökumətə keskin müxalif olan sadə, heç bir partiyanın üzvü olmayan vətəndaş yalnız İlham Əliyevə etibarlı hesabına ölkənin siyasi həyatında siyasi mövqeyini göstərib, İlham Əliyevin olduğu tərəfdə olub. Bu insanlar müxalif qüvvələri heç bir cəhdən cazibədar, onların məraqlarını ifadə etməyən lider kontekstində görmürlər. 1990-ci illərdə meydən hərəkatı dövründə bunların yaşıdığı epopeya onların kafasında qalıb, xalq onlardan çox-çox qabağa keçib, onlar isə kütlənin arxasından səslenməkdərlər və hələ de deyirlər ki, istənilən seçkida

verməkdir.

- **Müxalifət isə bəyan edir ki, Azərbaycan hakimiyəti saxtalaşdırmasa istənilən seçkida ona qalib gəlməyə**

Bəki Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin həkimi Ənver Seyidovun Eldar Mahmudova məktub yazması onu diqqət mərkəzinə çəkib. 2007-ci ilde Ə.Seyidovun sədrliyi ilə İran xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlıqda, qanunsuz silah və narkotik saxlamaqda ittiham olunan Səid Dadaşbəyli və daha 15 nəfərin məhkəməsi keçirilib.

Proses zamanı ittihamın saxta olması sübut olunsa da, bu, hakimi günahsız gençləri uzun müddətlərə azadlıqdan məhrum etməyə mane olmayıb. Hakim Ənver Seyidov ittihamın gözgöresi saxta olduğunu bildiyindən prosesi qapalı elan edərək bunu qonşu dövlətlə münasibətləri korlamamaq istəyilə bağlayıb.

Ənver Seyidovun hökmünə görə Səid Dadaşbəyli prezident olub!

İttihamda işe elə məqamlar olub ki, hakim sadəcə, həmin məqamların üzərindən sükutla keçib. Ənver Seyidovun iş üzrə hökmədə yazdıqlarından belə çıxır ki, 2006-ci ilin sonundan 2007-ci il yanvarın 13-dək ölkə prezidenti məhz Səid Dadaşbəyli olub. Bu haqda "Yeni Müsavat"ın 27 aprel tarixli sayında "Hakim Ənver Seyidovun görənek səhvi" sərlövhəli yəzidə qeydlər var və maraqlananlar bu linkə http://musavat.com/news/siyaset/hakim-enver-seyidovun-gorenek-sehvi_99422.html tiklamalaq təsdiq olub. Ə.Seyidovun saxtalığına kimsənin şübhə etmədiyi ittihamı easanlanaraq 16 Azərbaycan gencini, savadlı və ölkəni xaricdə təmsil etmək iqtidarından olan vətəndaşları həbsə yolladı. Ötən illər həmin gencərin valideynləri üçün dəhşətli olmaqla yanaşı, bir çoxları üçün də faciəvi oldu - ən müxtəlif xəstəliklər tapıb dünyadan ködülər. Üstəlik, Ənver Seyidov ittihamın saxtalığını bili-bile milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudova məktub yazış və xahiş edib ki, gəncəri həbsə alan Anti-Terror Mərkəzinin rəhbərliyi də daxil olmaqla əməkdaşları mükafatlandırılsınlar. Hakim belə bir məktub yazması qanunda nəzərdə tutulmayıb. Əslində Ənver Seyidov Eldar Mahmudova gəncləri qanunsuz həbs edərək işğəncələrə məruz qoymuş əlaltılarının cəzalandırılması, gələcəkdə belə halların qarşısının alınması üçün məktub yazmalı, prokurorluğa işe cina-yət işi başlanması üçün təqdimat göndərməli idi.

Mənsur İbayev ölməmiş onun yaxınlarına verilən başsağlığıdan çıxan nəticə

Amma bunları etməyib. Əvəzində bəh-bəhle bir məktub yazıb. Bu gün işə həmin məktub faktı əvvəlce belə bir məktub yazdığını danib, amma əlahəzərə fikir ortada olduğunu biliñce məsələnin 10 il əvvəl olduğunu deməklə vəziyyətdən çıxmaga çalışıb. Amma ondan başqa cavab da gözləmək olardı. Məsələn, 2011-ci ilin bu günlərində o, dövlət qəzetlərində özü kimi neqativ ad çıxarmış hakim Mənsur İbayevin yaxınlarına başsağlığı vermişdi. M.İbayev əksər sifarişli işlərə baxır, yuxarıdan verilmiş direktivlərə əsasən hökmər çıxarırdı. 2003-cü ildə həbs olunan siyasi liderlərin məhkəmə prosesində də məhz

Ənver Seyidovun hakimliyindən qan qoxuyan "gülər"

BACM-nin hakiminin Eldar Mahmudova yazdığı məktubun üzə çıxmazı barəsində hökm çıxaran Rəhim Qaziyevi də dilə gətirib; **sabiq nazir:** "Qanunsuz sifarişli hökmərən xəcalət çəkməyən bir adamı ifşa etməyə söz verirəm"

M.İbayev sədrlik etmişdi. Avropa İnsan Haqları Məhkəməsində baxılan və Azərbaycan dövlətinin təzminat ödəməsinə səbəb olan işlərin ən çoxu Mənsur İbayevin verdiyi hökmərən şəkərlərə bağlıdır.

Lakin sonradan M.İbayevin ölmədiyi, yayılan xəbərin düzgün olmadığı üzə çıxdı. Ənver Seyidov çıxbı dedi ki, başsağlığı elanını qəzətə verərən səhvi yol verib və nəticədə belə bir xoşagelməz situasiya yaşıanıb. Görəsən, Ənver Seyidov hökm çıxardanda da belə səhvələrə yol verdiyi etiraf edərəm?

Onun neqativ, ədalətli mühakiməsi adına yamaq olan əməllərindən uzun-uzadı yazmaq olar. Məsələn, 2015-ci ilin martında sabiq müdafiə naziri ən vacib məqamsa onun Allahın Qaziyev mətbuatda Ənver Seyidov haqda fikirlərini açıqlamışdı.

Ənver Seyidov bu günə qədər də anlamayıb ki...

Moderator.az-in yayılmışlığı həmin yazının qisaldılmış şəkildə teqdim edirik.

Sitat: "Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hakimi Ənver Seyidovun məsahibəsini oxudum. Oxularının yadına salmaq istəyirəm ki, məsahibədə özünü az qala peygəmbər kimi təqdim etməye çalışın ve hətta bir

san taleyi həll etdikləri üçün hakimlərə tamam fərqli bir məsiya həvalə edib. Amma təs-süf ki, Ənver Seyidov men tanıyanın hələ bir dəfə də ədaləti mövqeyi ile seçilməyib".

Çıxardığı qanunsuz sifarişli hökmərən xəcalət çəkməyən bir adam...

Sabiq nazir Ə.Seyidovun barəsində fikirini davam etdirərək onu debata çağırımdı: "Bu güne qədər çıxardığı qanunsuz sifarişli hökmərən

Vəhhabi təhlükəsi unuduldumu...

Təhlükəsizlik üzrə ekspertlər bütün radikal cərəyanların diqqətdə saxlanıldığı deyir, amma...

Türkiyədə 15 iyul hadisəsindən sonra bu əvvəlilik cəhdində olı Fətullah Gülenin tərəfdarları istintaqa calb edildi. Hadisə Azərbaycanda da Gülençiləri yeniden diqqət mərkəzinə getirdi. Baş Prokurorluğun yaydıgı məlumat görə, burada da Türkiyədə dövlət əvvəliliyinə cəhdə ittiham olunan Fətullah Gülen tərəfdarlarına qarşı cinayət işi açılıb. Hazırda əsas diqqət bu dini cərəyanın üzvlərinə yönəlib.

Bütün bu hadisələr fonunda İŞİD terror təşkilatı və digər dini radikal qruplaşmalar sanki nisbətən diqqət mərkəzindən kənar da qalıb. Onlar arasında xüsusiətə radikal vəhhabilərin adını qeyd etmək olar. Hənsi ki, onların fəaliyyəti dayanmayıb...

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danişan nnnnnnilli təhlükəsizlik nazirinin sabiq birinci müavini Süleyhəddin Əkber bildirib ki, radikal dini qruplaşmaların Azərbaycanda ciddi mövqeləri olub: "Bu qruplar ötən illər ərzində leğv edilmiş MTN-in də göz yummazı ilə möhkəmlənilərlə. Onların arasında sona qədər araşdırılmayan ciddi əlaqələrin olduğu haqqında mətbuatda da məlumatlar sızıb. Bütün bunlar nəzəre alındıqda söyləmək olar ki, radikal dini ekstremist qüvvələrin Azərbaycanda da kifayət qədər güclü mövqeləri olub. Sadəcə olaraq, onlara hələ hərəkətə keçmək əmri verilməyib. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, bunlar tekcdə bir mərkəzden idarə olunurlar. Dünyanın bir çox xüsusi xidmət orqanlarının onları içərisində nəzəret etdikləri qrupları var. O cümlədən Azərbaycanda da həmin qruplaşmaların içərisində xarici ölkələrin xüsusi xidmət orqanlarına bağlı olanlar yox deyil. Bunlar təbii ki, Azərbaycanın maraqları baxımından təhlükəli qruplardır. Azərbaycan hakimiyəti hələ ki, bu uyuyan "hücrə"ləri oyatmaq istəmir. Diqqət etsək görərik ki, onların üzərinə çox getmirlər. Ancaq bu çıxış yolu deyil. Onlar nə zamansa hərəkətə keçmək haqqında əmr alacaqlar. Sadəcə, münbit şəraitin yaranmasını gözləyirler. Həmin şərait yarandıqda isə artıq bizim üçün gec olacaq. Bu baxımdan hesab edirəm ki, Azərbaycanın yaranmış vəziyyətdən istifadə edib, bu qrupların zərər vurdुqları dövlətlərə, onların xüsusi xidmət orqanları ilə birgə əməkdaşlıq şəraitində ciddi profilaktik tədbirlər görməlidir."

S. Əkber bildirib ki, illər keçidkədə radikal dini qruplaşmaların ziflədiyiini söylemək olmaz: "Əksine, onlar daha da gücləniblər. Azərbaycan vətəndaşları beynəlxalq terror qruplarının da-xilində, İraq, Suriyada döyüş əməliyyatlarında iştirak edirlər. Onlar döyüş, xüsusi əməliyyat, asimetrik mübarizə təcrübəsi qazanıblar. Nəticədə isə daha təhlükəli hala geliblər. Nəzərə alsaq ki, onlar hətta fərdi qaydada belə böyük itkilərə sebəb olacaq əməliyyatlar heyata keçirirlər, o zaman Azərbaycandakı təhlükənin miqyasını təsəvvür etmek mümkündür. Təhlükə həm terror qruplaşmalarının siyasi strateji mərkəzlerindən gələ bilər, həm də onların tərkibindəki başqa dövlətlərin adamlarından da verilə bilər. Düşünməyin ki, onlar ancaq bir mərkəzə bağlıdır".

S. Əkber hazırlı məqamda Azərbaycanın bütün bunnara qarşı hansı addımı atmalı olduğunu da bildirib: "Bir şeyi nəzəre almaq lazımdır ki, hər bir ölkənin, o cümlədən Azərbaycanın təhlükəsizlik xətti təkcə onun öz sərhədlerindən keçmər. Təhlükəsizlik ön xətti Azərbaycana düşmən olan dövlətlərin və qeyri-dövlət strukturlarının, siyasi və siyasi strateji qərar qəbul edən mərkəzlərindən keçir. Bu, birinci təhlükəsizlik xəttidir. İkinci xətt hər bir dövlətin strateji mütəfiqlərinin, yaxud da üzvə olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Mütəmadiəti təşkilatlarının sərhədlerindən keçir. Üçüncü təhlükəsizlik xətti həmin dövlətin öz sərhədindən keçir. Dördüncü xətt isə konkret hədəf olan strateji obyektlərdən keçir. Yəni ümumi şəkildə desək, gərək Azərbaycan təhlükəsizlik xidməti, kəşfiyyatı dörd eşelonlu, təhlükəsizlik müdafiə xətti qurur. Qalır dördüncüsü, yəni potensial hədəflərin qorunması. Bunun da vəziyyəti bəsərində qəti fikir söylemə çətindir. Müyyən məqamlarda Rusiya xüsusi xidmət orqanları, müyyən dərəcə strateji geoekonomik layihələrə görə ABŞ-in və Avropanın bezi ölkələri, xüsusiətə Böyük Britaniya, Türkiyə və İsrail xüsusi xidmət orqanları bize təhlükəsizlik məsələlərində yardımçı olurlar".

Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıllı isə "Yeni Müsavat" a bildirib ki, müxtəlif zamanlarda Azərbaycanda bu dini cərəyanın nümayəndələri aktivləşirler: "Miqyası böyük olmasa da hər halda hiss olunur ki, bu məsələ nəzaretdə saxlanılır. Hesab edirəm ki, bu kimi aktivləşmələr Azərbaycanı hər hansı bir oyun qoşmaq anlamlı daşıdır. Vəhhabilərin indiki haldakı gücü o səviyyədə deyil. Əhalisi sarıdan da onların tərəf qazanması mümkün deyil".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

□ Əli RAIS

Akula sözünün kökü

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Qarabağ" futbol klubu Bakıda oyun udan gün Qaradağ rəyon məhkəməsi 2-ci qrup Qarabağ əlili İlqar Rəsulova 30 sutka həbs cezası kəndi. Bu, yanılmac deyil, həyatın yaratdığı təbii cümlədir. Həbsin səbablarını bilmirəm, heç maraqlanmadım da. Təkcə Rəsulovun adının qabağında yazılın "AXCP üzvü" təxini bəs elədi.

Başqa təyinlər də var, örnək üçün, biz okean sahilində yerləşmirik, ancaq çoxlu akula saxlayırıq. Bir dəfə şəkililər üşyana qalxıb polis maşınlarını-filan aşırılaşdırılar, o zaman Şəkinin polis rəisinə Akula Hamlet deyilirdi. Keçmiş MTN şefi Eldar Mahmudov işdən atılanda onun pulyiganlarından, işverənlərindən birinin Akula Akif ləqəbi ile tanındığı, xaricə qədidi deyildi. İnterpol axtarırmış. Dünən isə "Yeni Müsavat" Eldar müəllimin ikinci yırtıcısı haqda məlumat yazmışdı, sən demə, bunun da adı Akula Pərviz imiş.

Əcəb işdir. Hacı Məmmədov "Beynəlxalq Bank"ın şefi Cahangir müəllimin arvadını oğurlayıb ilisəndən sonra - indi Cahangir müəllim özü də manatı oğurlamaqda ittihəm edilir - məhkəmədə bir maraqlı fikir işlətmüşdi: "Mən osminoqun yalnız bir qoluyam. Qalan qollar azadlıqdadır". Osminoq bizim dildə səkkizayaq deyilən bir dəniz canlısıdır. Ancaq indi belə çıxır ki, bizim cinayətkar okeanımızda osminoqlardan çox akulalar varmış. Bu çəkicbaş akula, o aq akula, bu pələng akulası, o maliyyəci akula, bu inhisarçı akula və saire... Hər növdən akulamız yaşayır. Özü də bu sözü yaradanlar sanki sırf ele Azerbaycanı nəzərdə tutubdur!

İnanırsınızsa, buyurun, öyrənin: "akula" sözü bize rus dilindən keçib, onlar isə qədim island dilindəki "hakall" sözündən götürüb. Bizdə rüşvətə, qanunsuz pul yiğimina "haqq almaq" deyirlər. Dilin tarixi deyir "haqq al" - akulalarımız da alıblar. (Bu kəşfimə AMEA Dilçilik İnstitutundakı kıl-kələrdən patent isteyirəm. Əks halda görüm akulalara yem olsunlar, ilahi, amini!)

Bu yerde oxucumuz Loğman Əbilzadənin məktubunu mütələq dərc etməliyəm: "Sizə olmuş bir hadisəni yazıram. Bir qohumum var, fəhlədir. O, bu yaxınlarda icra hakimiyyətinin həyətində tikintidə işləyirmiş. Bir gün icra işçilərindən gəlirlər fəhlələrin yanına, deyirlər ki, bəs icra hakimi geləcək, samovarda çay-zad dəmləyin. Bunlar da həvəsle çay-filan... İcra hakimi gəlib işe baxır, çay içir, söhbətləşir. İcra hakimi sonda deyir ki, kimin nə problemi varsa, deyin, həll edim. Mənim qohumum da deyir ki, sosial yardımımı vermirlər, özüm fəhlə, 2 uşaq atasıym. İcra hakimi də deyir ki, ola bilməz, heç vaxt ola bilməz, qəlet edirlər, get 1000 manat tap, gözlərinə sox, elə verərlər canları da çıxar".

Bu mənada, keçmiş bankir Cahangir müəllimin bütün günahları maliyyə naziri Samir Şərifovun üstüne atması qəbulunmaz haldır. Cahangir müəllim manatın ölməsindən Suriyada vətəndaş mühərribəsinə qədər hər şeyi Samir müəllime yüksəlməyə çalışıbdır. Belə olmaz axı. Bir az mətanət nümayiş etdirmək lazımdır, bizim türmələrdən hələ bu cür çıxan olmayıbdır. Kimise satmağın xeyri yoxdur. Daha doğrusu, bazar ödəndən sonra, qarşı şey olub, qapı örtüləndən sonra, satmağın nə mənası? Satıldır, bacarıb əvvəl satıldın, indi bəlkə bayırda akula supu yeyərek okeanariumdakı qardaş qırğıınına tamaşa edərdin.

Beynəlxalq mənada da pis örnekler yaradırsınız. Avropa Oyunlarını Bakıda qayran Patrik Hikki adlı İrland yəqin yadınıza gelir. Azərbaycandan "Şərəf" ordeni də almışdır. Onu Braziliyada bilet alverində suçlayıb qoduqluğa basıblar. Bax, həmin Hikki müəllimin iki müavini srağagün onun üzünə durublar, kişini baqaja qoyublar, polisə ifadə verib deyiblər ki, Hikki biletləri təkcə cirpisidir, bizim xəbərimiz olmayıbdır.

Yoldaşlıq budurmu? Namərdlikdir. Bəlkə də pulları birgə basıb yeyiblər, ancaq indi adamı satırlar. Qeyretli oğlan, o cümlədən Azerbaycanın əsrlərin dərinliyindən süzlülən gələn mərdlik, qırıyt, namus, edalet, dostluq anlayışları bulğından su içmiş adam gərək satqınlıq etməsin. Düzdür, bu halda Hikki müəllim satqınlıq etməyi, onun özünü satıblar, ancaq yaxşı oğlan gərək özünü satmağı da imkan verməsin. Özü də bir neçə biletə. Ar olsun.

İndi söz əlaqədar təşkilatlarındır.

Son vaxtlar da İranla iqtisadi münasibətlərin genişləndirilməsi mövzusu Ermənistanda yenidən deyə minib. Ermənistən hakimiyyəti, xüsusilə Serj Sərkisan komandası canub qonşumuzdan bir çox məsələyə görə madət umur.

Bundan başqa, öz nəhəng iqtisadi göstəricilərinə və gücünə görə Ermənistənla müqayisəyə belə gəlməyəcək İran üçün bu iqtisadi zonanın perspektivi sadəcə rişxənd doğura bilər. Ermənistən İran üçün Avrasiya İttifaqına qapı olması məsəlesi də qonşu ölkədə güllüslə qarşılıqlı məsələyə görə madət umur.

Onun sözlərinə görə forumda Ermənistən prezidenti Serj Sərkisanın, habelə Dünya bankı, Asiya İnkışaf Bankının və müxtəlif şirkətlərin rehbərlerinin iştirak edəcəyi gözlənilir: "Bu son 15 ilde ilk belə tədbirdir və bizdə hələ investorların siyahısı yoxdur", deyə Mkrtçyan qeyd edib.

ye, 1in.m saytının analitiki Aram Amatuni yazar: "Ermənistənə 25 ildir hakim kəsilən indiki mənzərə isə bu cür forumların işıqlı perspektivinə kölgə salır", yazar, müəllif davam edir.

"Ermənistən daxili idarəsi kriminal-oliqarxiyə əqləqlə həyata keçirildiyinə görə, dünənin sərməye potensiyalına mü-

Ermənistən İranla iqtisadi münasibətləri və Samvel Aleksanyanın araq yüklü əşəkləri ...

Erməni KİV-ləri Serj Sərkisanın xarici siyasetini və ona yaxın olan oliqarxlari topa tutur

Ermənistənə baş naziri Ovik Abramyan Avrasiya İttifaqının baş nazırının Soçi'deki toplantısında İran-Ermənistən azad iqtisadi zonasının yaradıldığını bəyan edib. Ovik Abramyanın sözlərinə görə, bu həm Meğri rayonunun, həm də bütövlükdə Ermənistən inkişaf üçün yeni imkanlar açır.

Erməni mətbuatının yazdırılmışına görə isə Abramyan əslinde guya İranın Ermənistən vasitəsilə Avrasiya İttifaqına çıxış əldə edəcəyi kimi köhnəmiş, lakin ölkə üçün heç bir xeyri olmayan, tezisi təkrarlayıb.

Erməni KİV-ləri Abramyanın elə bu şüərlərə seçkiqabığı dövrü başa vuracağını düşünür. İranla azad iqtisadi zonasının yaradılması da Ermənistən hakimiyyəti, daha doğrusu onun kriminal-oliqarxiyə üçün bu cür ideyalardan sayıla bilər.

Erməni mətbuatı İranla Ermənistən arasında tek real iri iqtisadi layihənin hələ çəkilməsi planlanan qaz kəməri olduğunu yazar. Lakin bu layihə də gələcək gəlirlərin Rusiya "Qazprom"unun cibinə gedəcəyi səbəbindən olduqca səmərəsiz görünür.

Bu səbəbdən Ermənistən hökuməti İranla əlaqələrindən azad iqtisadi zona ideyasından bərk yapışır. Onların fikrincə bu vasitəylə Ermənistən Avrasiya İttifaqı üçün qapı rolu oynaya bilər.

Ermənistən iqtisadçı analitikləri isə bununla bağlı olaraq bəndəliklə əllərini yelləməklə məşğuldurlar.

Onların fikrincə Ermənistən bu təşkilatla üzvlüyü sayəsində iqtisadi vəziyyəti neinki düzəlməyib, hətta prosedur planda ixracatla, hətta ümumilikdə iqtisadi perspektivlərə bağlı böyük problemlər yaranıb.

Bundan başqa, Putin Serj Sərkisanın avqustun 10-də görüş zamanı lağ edirmişcəsinə, Ermənistən Avrasiya İttifaqına üzv olduqdan sonra ÜDM-in 10 faiz artlığı söyləyib.

Ermənistəndə isə bu sözərək başqa cür yozulur. Onların fikrincə ağır iqtisadi böhran dövrünü yaşıyan Putin Rusiyası İrvandən Avrasiya İttifaqından başqa nəsə gözəlməməsini, Rusiyaya artıq xahişlərlə müaracət etməməsini və problemləri özünün həll etməsini istəyib.

Bu mənada, İranla azad iqtisadi zona haqqında saziş Ermənistən Rusiyadan qopardığı maksimum güzəşt sayıla bilər.

nib: Ermənistən heç bir Avrasiya İttifaqı ölkəsi ilə quru sərhəd yoxdur: "İrana müasir sistemləri, çağdaş düşüncə qabiliyyətinə malik, biznes strukturları olan dövlət lazımdır. Daha postsovet ölkələrin korruşiyalaşmış sistemi üçün dam rolunu oynayan Avrasiya İttifaqı yox", - deyə 1.in.am saytında qeyd olunur.

Erməni iranşunası Armen Vardanyan da İranla iqtisadi münasibətlərə sonuncunun Azərbaycanı daha çox tərəfic etdiyini etrafı edir: "Rusyanın Azərbaycana təqdim etdiyi bir sıra iqtisadi programlarda Şimal-Cənub dəhlizinin Ermənistəndən deyil, Azərbaycandan keçməsi ilə bağlı təhlükə (Ermənistən üçün - red.) yaranıb".

"İranla Azərbaycan arasında münasibətlər Ermənistən-İran münasibətlərindən bir baş yuxarıdır. Azərbaycan və İran prezidentlərinin 7 dəfə görüşməsinə rəğmən, Ermənistən və İran dövlət başçıları bir dəfə de rəsmi şəkilde görüşməyiblər. Bu isə mühüm göstəricidir", - deyə Armen Vardanyan erməni jurnalistlərinə bildirib.

Onu da qeyd edək ki, Ermənistən iqtisadi planda böyük investisiya layihələrini cəlb etməyi düşünür.

Erməni saytlarının yazdırılmışına görə, bu ilin oktyabrın 10-u ve 11-də Nyu-York şəhərində Ermənistən iqtisadiyyatına investisiyaların cəlb ediləsi ilə bağlı forum keçiriləcək. Bu barədə Ermənistən inkişaf fondunun rəhbəri Karen Mkrtçyan "Amerikanın səsi" radiosuna məlumat verib.

Forumun təşkilatçıları Ermənistən hökuməti və Asiya İnkışaf Bankıdır.

Forumda Ermənistən iqtisadiyyatının 8 sahəsi və onların dəsteklənməsinə yönelik dövlət proqramları təqdim olunacaq.

İnvestorlara təqdim olunacaq layihələrin içerisinde dəmiryol yük daşımaları, kənd təsərrüfatı, o cümlədən Şimal-Cənub yolunun tikintisi də yer alıb.

Mkrtçyan iqtisadiyyatın korruşiya içərisində olduğunu etrafı etmək tələb edir, bir sıra Avropa və ABŞ şirkətlərinin öz mallarını heç bir rüsum ödəmədən Rusiyaya və Avrasiya İttifaqının digər ölkələrinə satması üçün Ermənistən platforma rolu oynaya biləcəyini söyləyib.

Maraqlıdır ki, həmin şirkətlərin öz mallarını Rusiyaya nə üçün birbaşa deyil, məhz Ermənistən vasitəsilə satmaq istəyənlərinə məsahib aydınlıq getirməyib.

Bununla belə, Ermənistən Avrasiya İttifaqında "topdan satış bazar" olması perspektivindən dəm vuran Karen Mkrtçyan Ermənistən məhəm şirkətlərinə qazanmaq istəyənlərinə məsahib aydınlıq getirməyib.

Bununla belə, Ermənistən Avrasiya İttifaqında "topdan satış bazar" olması perspektivindən dəm vuran Karen Mkrtçyan Ermənistən məhəm şirkətlərinə qazanmaq istəyənlərinə məsahib aydınlıq getirməyib.

Erməni KİV-lərində hakim "Respublik" partiyasının deputatı, oliqarx Samvel Aleksanyanın İraqda öz spirtli içkilər biznesini genişləndirdiyi barədə xəbərlər çıxbı.

Ermənistən mətbuatında prezident Serj Sərkisanın erməni oliqarxlariının İraq Kürdüstənində biznesi barədə maraqlı məlumatlar dolaşmaqdadır.

Erməni KİV-lərində hakim "Respublik" partiyasının deputatı, oliqarx Samvel Aleksanyanın İraqda öz spirtli içkilər biznesini genişləndirdiyi barədə xəbərlər çıxbı.

Ermənistən mətbuatının yadıgi xəbərə əsasən Aleksanyan indi özünün qacaqmalı içkilərini İraq Kürdüstənə göndərməklə məşğuldur.

Qeyd olunur ki, Ermənistən istehsal olunan, lakin keyfiyyətəcə aşağı sayılan araq və viskilərin İraqa ixracatı üçün Aleksanyan hər konteynerə görə 20 min dollar ödəyirmiş.

Bu səbəbdən erməni oliqarx İraqda kürdlərin nezərdə etdiyi bölgədə, Ərbil şəhərində araq zavodu tikdirməklə məşğuldur.

Erməni KİV-lərinin verdiyi xəbərə görə, Samvel Aleksanyan həmin içkilər İslam dövləti sayılan İrana qacaqmal yolu ilə naql etmək məqsədilə 2000 eşşək alıb.

Kim bilir, İranla əlaqələrin bəlkə də elə bu əşəklər vasitəsilə qurulması planlaşdırılır... □ Vaqif HÜSEYN

Türkiyə və ABŞ arasında münasibətlərin soyuqlaşması iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlığı gələcəyi ilə bağlı suallara səbəb olub. Məlum olduğu kimi, Türkiyə "Soyuq müharibə" illərində NATO-ya üzv olub və ABŞ-la yaxın hərbi əməkdaşlıq edib. Türkiye ərazi-sində bir neçə ABŞ və ya NATO hərbi bazaları qurulub. Hətta "Karib böhranı" zamanı ABŞ SSRİ-yə qarşı Türkiye ərazisində nüvə başlığı daşıyan "Yupiter" rakətləri yerləşdirib.

Daha sonra "Yupiter" rakətləri Türkiyədən götürüləsə də, İncirlik Hərbi Hava bazasında nüvə başlıqları saxlanılıb. Türkiyədəki 15 iyul çevriliş cəhdindən sonra ABŞ generalları özleri də bunu etiraf etdilər. Ötən heftə isə Avropa mətbuatı İncirlikdəki rakətləri Ruminiyaya köçürücəyi haqda xəbər yayıb. İddialara görə, artıq proses başlayıb və 20-yə yaxın nüvə başlığı Ruminiyanın Deveselu hərbi hava bazasına köçürüllər. Ancaq proses ləng gedir, həm texniki, həm də siyasi problemlər yaranır.

Qeyd edək ki, Ruminiyada yerləşən Deveselu hərbi bazası bu ilin mayında gündəmə gəlib. ABŞ məhz bu bazada Rusiyaya qarşı raketden müdafiə "qalxanı" inşa edib. Avropanı Rusiya hücumundan qorunmaqla olan 800 milyon dollarlıq layihə Rusiyanın ciddi etirazlarına səbəb olub. Ancaq hələlik Ruminiya bu iddiaları təsdiq etmir.

Türkiyədə 15 iyul qiyamından sonra İncirlik hərbi bazasının taleyinin gündəmə gəlməsi, xüsusunən de nüvə başlıqlarının Türkiyədən çıxarılması qarşılıqlı ittihamları artdıq bir zamana təsadüf edir. Yeri gəlmışkən, bir qədər əvvəl ABŞ-da yerləşən bəzi "beyin mərkəzləri" nüvə başlıqlarının Türkiyədən çıxarılması təklifini ireli sürüb. Buna əsas səbəb kimi, qiyam zamanı bir çox generalların ölkəsinə xəyanət etməsi göstərilib. İddia müəlliflərinə görə, ölkəsinə xəyanət edən generallar bu nüvə silahlarını terrorçulara verə bilərlər. Lakin səbəb yalnız bu deyil...

Hər kəsə məlumdur ki, nüvə silahları partlayış gücündən daha çox, psixoloji silah olaraq qəbul olunur. ABŞ-in Türkiyədən nüvə başlıqlarını çıxarıb Şərqi Avropanı aparması da bu mənada, Türkiyəyə və eləcə də Ruminiyaya yerləşdirməkən Rusiyaya açıq mesajdır. Ancaq marağlıdır ki, həzirdə Türkiyədən çıxarılan nüvə başlıqlarının yalnız 20-sinin Ruminiyaya aparıldığı iddia olunur; yerde qalan 30 (Türkiyədə "soyuq müharibə" illərində 50-100 arası nüvə başlığının olduğunu haqda bilgiler yayılıb - K.R.) nüvə başlığının taleyi haqda hər hansı məlumat yoxdur.

Yeri gəlmışkən, daha əvvəl de Türkiyədən çıxarılaçاق nüvə başlıqlarının digər regionlara yerləşdiriləcəyi ilə bağlı məlumatlar yayılıb. Nə qədər gözlemlənilməz hesab olunsa da, Türkiyədən çıxarılaçاق nüvə başlıqlarının bir qismının yerləşdiriləcəyi yeni ünvanlar arasında Azərbaycanın da adı çəkilir. İddialara görə, ölkəmizin adı bu məsələdə Pentaqonun planına daxil edilib.

Bu barədə bize diplomatik mənbələrdən bilgi sizib. Həmin bilgilərdə iddia olunur ki, hazırda Pentaqon Türkiyənin İncirlik

nəzareti tamamilə elə keçirəcək. ABŞ siyasi hakimiyəti hazırda İranın siyasi rejimi ilə əməkdaşlıq edir; lakin Pentaqondakılar he-sab edir ki, dini rəhbərlik İranın siyasi iqtidarı üzərində mütləq nəzarətə sahibdir və istədiyi zaman, prosesi durdurma, tərsinə çevirə bilir.

Mənbəmizin iddialarına görə, İran'a verilecek "S-300" və "S 400" raketlarının istifadəsi əslinde iranlıların deyil, rusların kontrolunda olacaq: "Bu isə, Türkiye başda olmaqla Azərbaycan, Gürcüstən və Türkmenistan üçün də təhdiddir. Məhz bu qorxulu perspektivin qarşısını almaq və regionda güc balansının pozulmasını önlemək üçün Amerikanın hərbi strateqləri müəyyən tedbirler planlaşdırılmalıdır. Əks halda, ABŞ-in Cənubi Qafqazda varlığına son qoyula bilər. Bu baxımdan, hazırda Pentaqonun timsa-

mək niyyeti güdür. Burada məqsədlerin en birincisi isə, Rusiya və İranın bu planı, gedən prosesi bilməsidir. Pentaqon bununla da Rusiyanın mesajlarına ciddi bir cavab mesajı verməş olur; bəlkə də bununla Rusiya və İranı yuxarıda qeyd olunan istiqamətdəki dərin hərbi əməkdaşlıqlından çəkinmeye sövq edə bilər... Çünki ruslar yaxşı bilir ki, Amerikanın nüvə başlıqları bir nəsil yeni başlıqlardır. Rusiyada isə köhnə nəsil nüvə başlıqları mövcuddur. Cənubi Qafqazda bu cür bir ABŞ sistemi olarsa, Gürcüstən Nato yolu daha da sürətlənəcək və Azərbaycan daha rahat nəfəs ala bileyək..."

O da bildirilir ki, buna oxşar məlumatlar Pentaqonun yeni təhlükəsizlik hesabatında da yer alıb. Əger hesabat qəbul olunarsa, yaxın dövrə danişqalar prosesini başlaya bilər.

Amerikanın Prezidenti

Əliyevə işi düşüb...

Pentaqonun yeni Bakı planı - nüvə başlıqları təklifi...

İncirlikdəki nüvə başlıqlarının bir qismi Azərbaycana təklif oluna bilər, Amerika generalları İran və Rusiya ittifaqına qarşı yeni plan hazırlayırlar; ABŞ-in Müdafiə Nazirliyinin hesabatında yazılır ki...

Herbi bazasından çıxarılaçığı ehtimal edilən nüvə başlıqlarının yerləşdiriləcəyi yeni ölkələr arasında Azərbaycanı da araşdırır. Məlum olduğu kimi, bu nüvə başlıları "soyuq müharibə" illərində SSRİ-yə, indi isə böyük ölçüdə Rusiyaya qarşı hərbi təzyiq vasitəsi olaraq istifadə edilir. Azərbaycanın da geostrategi mövqeyi, Rusiya və İranla sərhəddə yerləşməsi nüvə başlıqlarının yerləşdirilməsi naməzidliy üçün uyğundur. Bu ideyaya Azərbaycanın həməyyətinin necə yanaşması məlum deyil; lakin bilinen budur ki, rəsmi Bakı Pentaqonla bir sıra sahələrdə ciddi əməkdaşlıq içərisindərdir və Azərbaycanın Amerika üçün dəyəri üzdə görünəndə qat-qat yüksəkdir...

"Nüvə başlıqları Bakıya təklif oluna bilər", şərti başlıqli xəberini diplomatik qaynağımız bu cür əsaslandırır: "Hazırda Rusiya bölgədə təsir gücünü günü - gündə artırır. Son illərdə İranla da ciddi şəkildə yaxınlaşan Moskva bu ölkənin dini rəhbərliyinin başında dayandığı mühafizəkar qanadla yaxından əməkdaşlıq edir. Eyni zamanda, İranın dini hakimiyəti Rusiya ilə dərin ittifaqa üstünlük verir. Rusiya isə bu yaxınlaşmanın qarşısında gizli olaraq İranın nüvə programına böyük dəstək verəcəyini bildirib. Eyni zamanda, Vaşington İranın uranın qarılmasıdır. Bundan sonrası, pro-

sedur məsələsidir:

"Amerikanın hərbi hakimiyəti iddia edir ki, eğer İran o silahlardan gedersə, bu, o deməkdir ki, regionda güc balansında dəyişiklik olacaq və Rusiya regiona

linda ABŞ-in prezident Əliyevə ciddi "işi düşüb". Pentaqon onunla danişqalar masasına oturmaq və İncirlikdə olan nüvə başlıqlarının bir hissəsini təhlükəsizlik bəhanəsi ilə Azərbaycana təklif et-

Ancaq nəzərə almaq lazımdır ki, bu addım həm də ciddi risk daşıyır və Rusiya ilə İranın ciddi təpkisine, hər cür təxribatlıa səbəb ola bilər.

□ "Yeni Müsavat"

"Dağlıq Qarabağ münaqışəsinin qanun əsasında ədalətli həllinə tərəfdarıq" Rus Pravoslav Kilsəsi Azərbaycanın Rusiyadakı səfirliyinə məktub yolladı

"Rus Pravoslav Kilsəsi dəyişməz və ardıcıl olaraq Dağlıq Qarabağ münaqışəsinin nizamlanmasının və fikir ayrlılıqlarının qarşılıqlı məqbul həll yollarının qanun əsasında ədalətli həllinə tərəfdarıq" məktubda bildirilib ki,

1993-cü ildən başlayaraq Moskva və bütün Rusyanın patriarchının vasitəciliyi ilə Azərbaycan və ermənistanın dini liderlərinin bir sıra görüşürlər keçirilir: "Həmin görüşlərdə iştirakçılar dəfələrlə qeyd edilir ki, Qarabağ münaqışəsi dini zəminda deyil və siyasi xarakter daşıyır. Millətlərə də dərhalın atəşə tutulması problemin hərbi yolla həllinə yönəlmüş səyləri açıq göstərir. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərini və beynəlxalq təşkilatları yaranmış duruma mütəxəsiliyə etməye, bütün mənşələrdən və vasitələrdən istifadə edərək bölgədə qeyri-sabitlik və gərginlik yaranan addımların qarşısını almağı çağırırıq".

münaqışənin sülh yolu ilə ədalətli həllinə səy göstərir. Azərbaycan tərəfinin narahatlığı Pravoslav Parlamentlərərəsi Assambleyanın rəhbərliyinə catdırılacaq".

Qeyd edək ki, Pravoslav Parlamentlərərəsi Assambleyanın 2016-cı il iyulun 4-8-də Yunanistanda keçirilən XXIII illik konfransının yekun bayannamesində aprel ayında Dağlıq Qarabağ istiqamətində, Azərbaycan və işşäqlər Ermənistən qoşunlarının temas xəttində baş vermiş hadisələrə birtərəflə münasibət yer alıb və Azərbaycan tərəfi ittiham olunub. Sənədə bildirilir ki, aprelin 1-dən 2-nə keçən gecə Azərbaycan ordusu genişmiyyətli hərbi əməliyyatlara başlayıb: "Çoxlu sayıda ağır silahların tətbiqi, dinc shəhərin ateşə tutulması problemin hərbi yolla həllinə yönəlmüş səyləri açıq göstərir. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərini və beynəlxalq təşkilatları yaranmış duruma mütəxəsiliyə etməye, bütün mənşələrdən və vasitələrdən istifadə edərək bölgədə qeyri-sabitlik və gərginlik yaranan addımların qarşısını almağı çağırırıq".

Manatla bağlı bədbin proqnozlar mətbuatın gündəmin düşmür. Bu cür məlumatların yayılması bazaarda dollara tələbatı artırmaqla yanaşı, əhalinin də təşvişinə səbəb olur. Ötən gün bank sektorundakı mənbələrdən istiqsal az-a valyuta bazarında kifayət qadər həyəcan doğuran bir məlumat daxil olub. Mənbənin iddiasına görə hökumət üzən məzənnədən imtina edib, yenidən keşkin devalvasiyaya hazırlaşır. Hətta devalvasiyamın tarixi də göstərilib - 3 sentyabr.

Mənbənin sözlərinə görə, dollar satışı demək olar ki, dəyandırılıb, qara bazar canlanıb: "Banklar devalvasiyaya hazırlıq məqsədi ilə rəsmi dollar satışını minimuma endirib xarici valyutani qara bazara çıxarıb. Qara bazar bankların tam nəzarətinədən". Məlumatda deyili ki, hazırda 1 dollar 1.62 manatdır. 25 faizlik devalvasiya olacaqsa, dolların məzənnəsi 2,02 manat olacaq. Səbəblərdən biri də odur ki, ölkəyə idxlər da artmaqdadır. Dövlət Görərük Komitəsinin məlumatına görə, yanvar-iyulda ixrac illik 49,42%, idxlə 14,2% azalıb. Mənfi saldo 1 milyard dollara yaxındır. Bu da keşkin devalvasiyani qəçilməz edir.

Qeyd edək ki, bankların dollar satışını mehdudlaşdırmasından sonra "qara bazar" da fəallaşıb və bu da manatın məzənnəsinə tezyiqləri artırır. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Baş Prokurorluğun "qara bazar" a qarşı son günlər birgə mübarizə apararaq qanunsuz olaraq xarici valyutanın satışı ilə məşğul olanları saxlayıblar. "Qara bazar"ın fəallaşması və bankların dollar satmaqdan imtina etməsi de devalvasiyanın anonslarından biri hesab edilir.

Manata başqa bir təhlükə isə ABŞ-dan gələ bilər. Belə ki, ABŞ-in Federal Ehtiyat Sistemi (FED) faiz dərəcelərini artırmağa yaxınlaşıb. FED-in iki şöbəsinin rəhbəri ABŞ Mərkəzi Bankının növbəti iclasında faizlərin artırılması ilə bağlı qərar veriləcəyinə inandığını bildirib.

FED-in "Kansas City" şöbəsinin rəhbəri Eşter Corc son 2 ayda məşğulluğunda müşahidə olunan artımı əsas getirərək ABŞ iqtisadiyyatında əmək haqlarının yüksələcəyini və bununla da istehlakin artacağını bildirib. Onun fikrincə, bu ilin ikinci yarısında ABŞ iqtisadiyyatında 3%-lik artım olacaq ki, bu da son nəticədə bu il üzrə 2%-lik artıma səbəb olacaq: "Fikrimcə, artıq faizlərin artırılmasının zamanı gelib. Faiz dərəcelərinin mərhələli olaraq artırılmasının tərəfdarıyım. Amma bunun üçün məşğulluğun daha da artması və inflasiyanın sabit olması lazımdır".

FED-in "Dallas" şöbəsinin rəhbəri Robert Kaplan da iqtisadiyyatın məşğulluq sahəsində müsbət tendensiyaların müşahidə olunduğunu vurğulayaraq tələbatın artmasının sayesində bu ilin II yarısında ABŞ-də ÜDM-in artacağını bildirib.

Vüqar Bayramov

Mənətla bağlı bədbin proqnozlər artır...

Vüqar Bayramov: "Mərkəzi Bank manatı bir müddət saxlasa belə bu, dolların bahalaşmasının qarşısını ala bilməyəcək"

Əmək bazarında vəziyyətin yaxşılaşdığını deyən R. Kaplan yaxın gələcəkdə faizlərin artıracağına işarə edib.

FED rəhbərlərinin bu açıqlamaları da manata tezyiqləri artırın bir amil hesab olunur. Əger FED növbəti iclasda faiz dərəcelərini artırırsa, bu manatın daha da ucuzlaşmasını qəbul edəcək.

İqtisadçı-əkspert Vüqar Bayramov da "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, valyuta bazarında bütün şərtlər manatın dəyərdən düşməsini qəbul edir: "Lyun ayından başlayaraq, manatın dollara qarşı məzənnəsində azalmalar və xarici valyutanın möhkəmlənməsi müşahidə edilir. Son 3 ayda manat hər yüz dollara görə 22 manat dəyər itirib. Bu da ondan xəber verir ki, manatın dəyər itirməsi prosesi da-

tələbin təklifdən çox olması onu göstərir ki, hərraclarda dollara olan tələb ödənilmir. Mərkəzi Bank manatı bazar dəyərinə yaxınlaşdırmağa çalışır. Manatın son aylarda müəyyən qədər dəyər itirməsinə baxmayaraq, hələ də real bazar dəyərini almayıb. Hazırda tənzimlənən üzən valyuta rejimi

vəm edir. Dollara tələb hələ də yüksəkdir. Son hərraclarda dollara olan tələb təklifi ən azı 14 dəfə üstələyib. Son hərracda təklif 50 milyon dollar, tələb isə 700 milyon dollar idir. Bu da onu göstərir ki, tələble təklif arasında böyük fərq var. Mərkəzi Bank da praktiki olaraq bazara intervensiya etmir. Son hərraclarda təklif Dövlət Neft Fondu tərəfindən heyata keçirilib. Praktiki olaraq DNF hərraclar vasitəsilə dollara olan tələbi ödəməye çalışır. Lakin

mədir. Mərkəzi Bank bazara intervensiya etməsə də, hərraclar vasitəsilə, Dövlət Neft Fondu hərraclara çıxmasını təmin edərək bazara təsir edir. DNF dollar satıb manat olaraq dövlət büdcəsinə transfer edir, bündə xərclərini qarşılıyır. Neticədə yene də Mərkəzi Bank rəsmi məzənnə vasitəsilə bazara təsir edir. Konkret mərja var və bu imkan vermir ki, banklarda məzənnə Mərkəzi Bankın məzənnəsindən keşkin fərqlənə bilsin".

Ekspert onu da qeyd etdi ki, Mərkəzi Bank bazardan cəkilərsə, üzən valyuta rejimi liberal rejimə keçərsə, manatın daha çox dəyər itirəcəyi şübhəsizdir: "O baxımdan son ayların manitar siyaseti o neticəyə gəlməyə imkan verir ki, Mərkəzi Bank mərhələli şəkildə manatın bazar dəyərinə yaxınlaşmasını təmin etməyə, həm də valyuta ehtiyatlarını qorumağa çalışır. Çünkü AMB

vətəndaşların valyuta tələbinin ödənilməməsidir. Amma qara bazar varsa, deməli valyuta var, lakin əqal bazaarda satılır. Bu baxımdan valyutanın əqal bazaarda satılmasına ehtiyac var. Mərkəzi Bankın və Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının da funksiyası ondan ibarət olmalıdır ki, növbəti dövrde "qara bazar"da satılan dollar əqal şəkildə vətəndaşlara təklif edilsin. Bu da mə-

zənnəyə təsiri azaldır. Ölkədə valyutadəyişmə sahəsində böyük problem var, şəhər və bazar günlərində, bayram günlərində bu daha da çətinləşir. Yaxşı olaraq, Bakının mərkəzi rayonlarında müəyyən sayıda valyutadəyişmə məntəqələrinin fealiyyət göstərməsinə icazə verilsin. Bu baxımdan "qara bazar"ın əqalləşdirilmesi vacibdir".

□ NƏRGİZ

"Alfa Sığorta"nın lisenziyası ləğv edildi

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının (MBNP) Direktorlar Şurasının 26 avqust 2016-cı il tarixli qərarına əsasən "Alfa Sığorta" ASC-nin sığorta fəaliyyəti üçün verilmiş lisenziyası ləğv edilib.

Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasi

Palatadan "APA-Economics"ə verilən məlumatə görə, lisenziyanın ləğv olunmasına səbəb, son dövrlər "Alfa Sığorta"nın maliyyə vəziyyətinin keşkin pisləşməsi, aktiv və kapitalının itirilməsi, yeterli səviyyədə ehtiyat formalasdırılaması və öhdəliklərini icra etməməsi olub.

"Artıq bir müddətdir ki, "Alfa Sığorta"-dakı mövcud problemlərlə əlaqədar olaraq xüsusi nəzarət rejimi tətbiq edilir. Buna səbəb sığortaçının təsisçisi olan "Texnikabank"ın müflisləşməsi və bununla əlaqədar olaraq "Alfa Sığorta" ASC-nin maliyyə durumunun kritik vəziyyətə düşməsidir. Həmçinin sığorta şirkətinin idarəetmə orqanlarının qeyri-prudent fəaliyyəti və qeyri-sağlam sığorta təcrübəsi "Alfa Sığorta"-nın maliyyə durumunun daha da pisləşməsi ilə nəticələnib", - deyə məlumatda vurgulanıb.

Qeyd edək ki, sığortaçının öhdəliklərini artırması və sistemə əlavə risklər ötürməsinin qarşısının alınması məqsədilə cari ilin aprel ayından şirkətin İcbari Sığorta Bürosunda üzvlüyü dayandırılıb və bütövlükde, aktiv satışlarının qarşısı alınıb.

"Palata, aprel ayının sonundan "Texnikabank"ın ləğvedicisi təyin edilmiş Əmanətlərin Sığortalanması Fondu ilə birlikdə "Alfa Sığorta" ASC-nin sığorta portfelinin satışı vasitəsi ilə sağlamlaşdırılmasına cəhd etsə də, sığortaçının yetəri likvid aktivlərlə təmin olunmuş ehtiyatlarının mövcud olmaması səbəbindən bu mümkün olmadı. Sığortaçiya əlavə kapital inyeksiyası olmadan onun maliyyə durumunun qanunvericiliyin tələbləri səviyyəsində bərpasının mümkün olmadığını və müflis təsisçisinin beş imkanlarının olmamasını nəzərə alaraq MBNP "Alfa Sığorta" ASC-nin lisenziyasını ləğv edib", - deyə məlumatda vurgulanıb.

Direktorlar Şurasının qərarı ilə "Alfa Sığorta" ASC-nə təyin olunan müvəqqəti inzibati 26 avqust 2016-cı il tarixdən vəzifələrinin icrasına başlayıb.

Azadlığa çıxmasına az müddət qalan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanov barəsində yeni cinayət işi başlaması ətrafında söz-söhbətlər səngimək bilmir. Məhbus hayatı ilə vidalaşacağı son 57 günü sayan sabiq nazırın qəflətən belə halla üzləşməsi ilə bağlı çoxsaylı müəmmalar var...

Əsas suallardan biri de 11 illik cəzadan sonra keçmiş nazirin indi neçə il cəza alacağı ilə bağlıdır. **Hüquşnəs Müzəffər Baxış** "Yeni Müsavat'a açıqlamasında İnsanovun üç maddə üzrə ən yuxarı həddə 10 il 6 ay cəza ala bilecəyini bildirdi: "Ona qarşı ireli sürülen maddələr (234.1-ci maddə - satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri şəxsi istehlak məqdarından artıq miqdarda əldə etmə, saxlama; 315.2-ci maddə hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimet göstərmə və zor tətbiqetmə 317-2.1-ci - cəzaçəkmə müəssisələrinde qadağan olunmuş eşyaların hazırlanması, saxlanılması, gəzdirməsi və istifadəsi) üzrə ən yuxarı həddə cəza verilsə, toplanma yolu ilə İnsanov 10 il 6 ay müddətində azadlıqdan məhrum edilə bilər. Bundan artıq cəza ola bilməz. Hesab edirəm ki, İnsanov o cinayətin heç birini töötəməyib. Ona qarşı ireli sürülen ittihamlar əsassızdır. Bunun mahiyyəti ondan ibarətdir ki, Əli İnsanovdan qisas alırlar. Avropa Məhkəməsinin qərarı var ki, əgər cəzaçəkmə müəssisələrinə narkotik maddələr keçirilirsə, burada rəhbərlik məsuliyyət daşıyır. Çünkü ora qapalı yer sayılır".

Bir maraqlı məqam da müxalifə partiyalarının Əli İnsanovu ciddi-cəhdə müdafie et-

məsədir. Nazir olduğu dönmələrdə İnsanov ən sərt şəkildə təqib, təhqir etdiyi müxalifət bu gün onun müdafiəsindədir... Doğrudur, məhkəməsi zamanı İnsanov bu fikirlərinə görə müxalifətən üzr isteyib. Amma müxalifətin onu müdafiə etməsi ilə bağlı fikirlər bir-mənəli deyil. Çoxları düşünür ki, demokratik düşərgə daxilində İnsanovun gücünə, maddi imkanlarına sahib olmaq üçün qızığın mübarizə gedir. Buna görə siyasi partiyalar ona yaxın olmaq üçün dəridən-qabılidan çıxırlar. Müxalifətin onu müdafiə etməsi ilə bağlı digər bir versiya isə İnsanovun məhbus olması və hakimiyyətə qarşı barışmaz sərt münasibəti ilə bağlıdır...

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə müxalifətin İnsanovla bağlı qətiyyətli mövqeyinə bu cür aydınlıq gətirdi: "Burada prinsiplərdən səhəbət gedir, şəxslərdən yox. Şəxslərin məsəlesi şəxsən mənim üçün sonuncu bir məsələdir. Amma prinsiplər məsəlesi var ki, burada haqqı tapdalanan, yaxud qanunsuzluqla üzleşən kim olursa-olsun, mövqeyimizdən asılı olmayıaraq, onu müdafiə etmeliyik. Biz elə şəxsləri müdafiə etmişik ki, ömrü boyu müxalifətə düşmən kəsiliblər. Bu məsələni şəxsləşdirmək lazımdır".

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazıl Musta-

Əli İnsanovu yeni cinayət işi üzrə 10 il 6 ay cəza gözləyir

Sabiq naziri ən çox müdafiə edən müxalifətin pərdəarxası niyyətləri; siyasi partiyalar onu qazanmaq üçün yarışırlar...

fa fərqli düşünür: "Burada da ha çox onun elektorat bazasından müəyyən dərəcədə istifadə etmek, Qərbi azerbaycanlıların rəhbətini qazanmaq üçün belə taktika seçilir. Məhiyyətə hakimiyyətdə təmsil olduğu dönmələrdə müxalifətə qarşı sərt, barışmaz məmurlardan biri İnsanov idi. Onun fikirləri, addımları müəyyən vaxtlarda hakimiyyətə müxalifət arasında normal münas-

bətlərin qurulmasına mane olurdu. İndiki şəraitdə bu dəstək onun elektoratını qazanmaq, yaxud dəstəyini almaq üçün nəzərdə tutula bilər".

Yeni AXCP-nin sədri Razi Nurullayev bəzi müxalif qurumlarının İnsanovu müdafiə etmələrinin arxasında müəyyən niyyətlərin dayandığını söylədi: "Öncə İnsanova azadlıq arzulayıram. Düşünürəm ki, o, həm yaşına, həm əməyinə,

həm də xidmətlərinə görə azadlığına qovuşmalıdır. İnsanov hakimiyyətdə təmsil olunan vaxt müxalifətə qarşı ən sərt mövqedə dayanan məmurlardan biri olub. Bu gün onun müxalifət tərəfindən da-ha çox müdafiə edilməsinin başlıca səbəbi müxalifətən də qabağa gedərək, hakimiyyət barəsində sərt fikirlər səs-ləndirməsidir. Onunla müxalifət mövqeyi üst-üstə düşdürüyünə görə biz onu müdafiə edirik. Özümlə bağlı deyə bileyəm ki, onu müdafiə etməkdə səmimiyyətməyəm. Heç bir gözləntim, temənnam yoxdur. Vaxtı ile İnsanov və digər məmurlara qarşı sərt təpki göstərən müxalifət hakimiyyətdə olub, sonradan hakimiyyətdən gedəndən sonra müxalifətə müraciat edən şəxsləri qəbul etməyiblər. Əli Kərimli və Müsavati buraya aid etmek olar. İndi həmin şəxslər İnsanovla bağlı fərqli mövqəsər gələyirlər. Bu-

nun üçün onların səmimiyyətine tam inanmiram. Burada ki-fayet qədər siyasi maraqlar var. Əli İnsanov azadlığına qovuşarsa, özü bir siyasi partiya yaradarsa, müxalifətə liderlik iddiasına düşərsə, o zaman həmin insanların düşməninə çevriləcək, onu söylecəklər, xəyanətdə suçlayacaqlar. Məhz bunlara görə İnsanova göstərilən münasibətin arxa-sında səmimiyyətin olduğunu inanmiram. Azərbaycan müxalifətini elimin içi kimi tanıymam. Onları iddialarını, maraqlarını, potensiallarını bili-rək, deyirəm ki, öllerlər, amma İnsanovun liderliyini qəbul etməzler. Əksinə, İnsanovun onlara kömək etməsini arzula-yarlar. O, bunu isteməsə, sat-qın olacaq, hakimiyyətə satılmış elan olunacaq. Çünkü bu, onların xisliyidir, dəfələrlə si-naqdan keçirilmiş metodları sayılır".

□ Cavansir Abbaslı

Lənkəranskının qətlini sıfariş etmək də sudanın "Şakro" nun yaxın adamlı həbs olundu

Əfsanəvi "qanuni oğru" qətlindən evvel gürcü avtoritetlərlə görüşüb müş-

qətlini sıfariş veren şəxsi tapıb öldürücəyinə and içmişdi. Milliyətçə yezidi kürd olan "Ded Xasan" 2013-cü il yanvarın 16-da Moskvadın Povarski küçəsində yerləşən "Köhnə fayton" restoranından çıxarkən killer tərəfindən vurulmuşdu. "Ded Xasan"ın öldürüləməsindən sonra xüsusi olun onun yaxın qohumları olan yezidi kürdərəklər klanının əvvəlki nüfuzunu qorumağa çalışıllar da, buna nail ola bilmədilər. Bunun əsas səbəbi isə "Ded Xasan"ın öldürüləməsindən sonra cinayətkar aləmin kralı postuna "1 nömrəli namizəd" hesab olunan "Şakro Molodoy" ləqəbli Zaxari Kalashovun həbsdə olması idi. Hələ o vaxt Rusiya mətbuatı "Ded Xasan"ın varisi kimi İspaniyada həbsdə olan Z.Kalashovun adını çəkirdi. "Ded Xasan"ın taxtına "Molodoy"un oturacağı qeyd edilirdi. "Şakro Molodoy"un həbsdən azad edilməzdən önce mətbuatda kriminal aləmdə yeni qanlı he-

sablaşmaların başlayacağı xəbərləri vardi. Hələ dövrə "Şakro Molodoy"un "Ded Xasan"ın qətlindən görə Rövşən Lənkəranski ilə haqq-hesab çəkəcəyi xəbərləri vardi. Bu səbəbdən də "Şakro Molodoy"un "icəri" girməsi "öz evi" hesab olunan mehbəsde öldürülmesinin qarşısını birmənəli şəkilde ala-caq. Həbsdə olduğu illər isə həyatda olacaqına təminatdır. Bu baxımdan "Şakro Molo-

doy"un "icəri"də sağ-salamat qalacağı ehtimalı böyükdür... **"Rövşən Lənkəranski"nin daha bir qurbanı - "Miri Şamaxinski"** Bu arada mətbuatda 2010-cu ildə Moskvadə yaşa-dığı mənzilin qarşısında öldürürlən kriminal avtoritet "Miri Şamaxinski" haqda yazılar dərc olunub. Virtualaz.org xə-bər verir ki, "Miri Şamaxinski"ni killerlər xüsusi aman-sızlıqla qətl yetiriblər. Rusiya hüquq-mühafizə orqanları qətlin Lənkəranskının qruplaşması tərəfindən təşkil edildiyi ni müəyyən ediblər...

Bu arada, Avqustun 18-də İstanbulda öldürül-məzdən evvel Rövşən Lənkəranski yaşıdığı otelə Tahir Can və özünün yaxın adamları sayılan azerbaycanlı Hacıbaba Talibxanlı, A.N. və Zaur İsayevdən evvel gürcü avtoritetlərlə də görüşdüyü haqda xəbərlər var. Həmin avtoritetlər "Sripa" ləqəbli Temuri Nemisveridze, "Matveiç" ləqəbli Roin Uqlava və Dato Çuradze olublar. Rövşən Lənkəranskının bu şəxslərle Moskva bazarlarının-daki durumu müzakirə etdiyi ehtimal edilir. Gürcü avtoritetlərin Türkiye hüquq mühafizə orqanları tərəfindən ax-tarıldığı da gələn məlumatlar sırasındadır. Qeyd edək ki, əfsanəvi "qanuni oğru"nın güllebaran edilmesi Moskvanın Domodedovo rayonunda-ki eyni adlı meyvə-tərəvəz

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin idarə Heyətinin keçmiş sədri, hazırda həbsdə olan Cahangir Hacıyev məhkəmədə ifadə verərək saxlama şəraitini haqda ilginc məlumatlar verib. Deyib ki, dövlət bir dustağın saxlanması üçün gündəlik 18 manat 50 qəpik xərcədir. Amma dustaqlara gündəlik 50 qəpiklik qida verilmir.

Cahangir Hacıyevin məhkəmədəki çıxışından sitat:

"Dekabrın 19-dan qaldığım kameradan məni başqa korpusa köçürüblər. Hansı ki, həmin korpusda məhkum olunmuş şəxslər saxlanılır. Əvvəlki korpusda gündə iki dəfə su verilirdi. Burada cəmi bir gündə 4 dəqiqə su verilir. Soyuducusu isə yoxdur. Təsəvvür edin ki, həftə bir dəfə yemek qəbul edirlər. Əger soyuducu yoxdursa, bu o deməkdir ki, bir gün yeyib 6 gün ac qalmalısan. 45 dərəcə istidə belə şəraitdə saxlanmaq nə deməkdir? Allah heç kimə qismət etməsin. Ancaq yaddan çıxarılmayı ki, hamının başına gələ bilər. Dustaqların bir günlük yeməyinə 18 manat 50 qəpik pul ayrılır. Amma heç 50 qəpiklik yemək vermirlər. Xahiş edirəm ki, bu məsələlərə qanun şəklində baxasınız. Mənə işgəncə vermek neyə lazımdır? Bunu da bilsinlər ki, buna göstəriş verənlər heç neyə nail olmayıacaqlar".

Penitensiar Xidmətin İctimaiyyətə eləqələr şöbəsinin rəisi, polkovnik Mehman Sadiqov modern.az-a açıqlama verərək C.Hacıyevin məhkəmədə dediklerini yalanla çıxarmağa çalışıb.

Sitat: "Son illər ərzində Azərbaycanda beynəlxalq standartlara uyğun Penitensiar Xidmet, cəzaçəkmə müəssisələri, istintaq təcridxanaları inşa edilib. Bakı İstintaq Təcridxanası da məhz onlardan biridir".

M.Sadiqov deyir ki, məhkumların saxlanma şəraitinin nə dərəcədə yüksək olmasına onlar yox, beynəlxalq ekspertlər təsdiqləyir. Ona görə də hesab edir ki, bu ittihamları həqiqəti eks etdirmir: "Təcridxanada yüzlərlə məhkum saxlanılır. Cəmi 4 dəqiqə ərzində o qədər insanın suya olan tələbatı ödənilə bilərmi? Bu səbəbdən tamamilə həqiqətdən uzaq iddiadır".

Xidmət rəhbəri deyib ki, məhkumların saxlanmasına şəraitinin nə dərəcədə yüksək olmasına onlar yox, beynəlxalq ekspertlər təsdiqləyir. Ona görə də hesab edir ki, müəyyən olunmuş istiqamət üzrə sərf edilir.

Sabiq bankının məhkəmədə dustaqların qidalanması ilə bağlı açıqladığı rəqəm və dəyişimi sözlər zaman-zaman ictimai müzakirələrə çıxarılıb. Dustaqlara qida normalarından qat-qat az ve son dərəcə keyfiyyətsiz qida verilməsi ictimaiyyətə bellidir. Bu gün Azərbaycanda 24 min nəfər dustaqlar var. Azərbaycan tarixində türmələrdə saxlanılan şəxslərin sayı heç vaxt bu qədər olmayıb və bu rəqəm hər il daha da artır.

Bu ilin aprelində Milli Məclisin Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitəsində "Yetkinlik yaşına çatmayanların ədalət mühakiməsinə dair qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi" adlı dəyirmi masa keçirilib. Orada komitə üzvü, deputat Çingiz Qənizadə de dustaqların sayının çoxaldığını təsdiqləyən fikirlər söyleyib: "Azərbaycanda bütün

Azərbaycanda 24 min dustağın yeməyini kimlər yeyir-arasdırma

Vaxtilə dünyanın bütün naz-nemətlərini dadan bankir indi Bakı İstintaq Təcridxanasında "dustaqların bir günlük yeməyinə 18 manat 50 qəpik pul ayrılır, amma heç 50 qəpiklik yemək vermirlər" deməsi nə dərəcədə həqiqətdi?

Sual: Cəzaçəkmə müəssisələrində saxlanılan məhkumların gündəlik ərzəq normalarına nə daxil olmalıdır?

Cavab: Məhkumların maddi – məşəl və yemək normalarına əsasən, cəzaçəkmə müəssisələrində saxlanılan məhkumların gündəlik ərzəq normalarına aşağıdakılardır daxil olmalıdır:

Ərzəğin adı	Ərzəğin miqarı bir adam üçün sutka ərzində (gramla)
1-ci növ buğda unundan çörək	700
2-ci növ buğda unu	15
Müxtəlif yarmalar	125 (o cümlədən 10 qr. düzü)
Makaron məmulatı	25
Ət	80
Balıq	100
Piv, marqarin	20
Bütik yağı	20
Şəkar tozu	30
Quru çay	1
Duz	20
Kartof	550
Təravaz	250
Dəlinə yarpağı	0,1
Tomat pastası	5
Kərə yağı	10
Yumurta	2 adəd (həftədə)

Sual: Cəzaçəkmə müəssisələrində saxlanılan məhkumlara hansı ərzəq məhsullarını əzələndə saxlamaya icazə verilir?

Cavab: Cəzaçəkmə müəssisələrinin Daxili intizam qaydalarına əsasən, məhkumlara aşağıdakı ərzəq məhsullarını əzələndə saxlamaya icazə verilir:

- 1) çörək ya digər məmulatları;
- 2) duzluşmuş balıq (büşürləşmiş tələb olunmayan);
- 3) yağı, piy;
- 4) pendir;

- 5) quru qənnadı məmulatları;
- 6) quru çay (həbsxanada 100 qrama qədər);
- 7) meyvə, təravəz, meyvə qurusu;
- 8) süd və süd məmulatları;
- 9) konservlər;
- 10) tutun məmulatları, kibrıt, altışan.

qram, tərəvəz 250 qram, dəfənə yarpağı 0,1 qram, tomat pastası 5 qram, kərə yağı 10 qram və yumurta həftə ərzində 2 ədəd verilməlidir.

Ümumilikdə gün ərzində dustağa verilməli olan qidalanın çəkisi 2 kilogram 51 qram olmalıdır.

Təsərrüfat işlərində çalışan dustaqlara bir qədər gücləndirilmiş qida verilməsi də nəzərdə tutulur və bunun üçün dövlətin büdcəsindən pullar ayrırlar.

Dustaqların normal qidalanması ilə yanaşı onların digər hüquqlarının pozulması da adı halidir.

Adının çəkilməsini istəməyən vəkillərdən biri deyir ki, həzirdə Bakı İstintaq Təcridxanasında durum ən son həddə qədər ağırlaşdırılıb: "Yeni rəhbərlik müvəkkillərimizlə görüşü məhdudlaşdırılıb. Elə belə də qibə edilməli olmayan qidalara dustağın yemesi üçün tam yararsızlaşdırılıb. İtə atsan yeməz. Sovqatları içəri buraxırlar. Telefon danışçılarına məhdudiyyət qoyulub, dustaqların gəzintiyə çıxmazı da məhdudlaşdırılıb. Bir sözüle Bakı İstintaq Təcridxanasında Qobustan qapılı həbsxanasındaki rejim tətbiq edilməye başlayıb".

Qeyd edək ki, Cəzaların icrası Məcəlləsinin 91-ci maddəsi - Müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə və ömürlük azadlıqdan məhrum etmə növündə cəzaya məhkum olunmuş şəxslərin məddi məşət təminatını tənzimləyir.

Həmin maddəyə görə

- Müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə və ömürlük azadlıqdan məhrum etmə növündə cəzaya məhkum olunmuş şəxslərin cəzaçəkmə müəssisələrində sanitariya və gigiyena qaydalarına uyğun zəruri məddi-məşət şəraiti ilə təmin olunurlar;

- Cəzaçəkmə müəssisələrində, tərbiyə müəssisələrində və həbsxanalarda hər məhkum üçün yaşış sahəsinin normasi dörd kvadratmetrden, müalicə müəssisələrində isə beş kvadratmetrən az ola bilmez;

- Məhkumlara fərdi yataq yeri və yataq ləvazimatı verilir. Onlar cinsləri, mövsüm və iqlim şəraiti nəzərə alınmaqla dövlət hesabına geyim, alt paltarı və ayaqqabı ilə təmin edilirlər;

- Məhkumlara gün ərzində orqanızın normal fəaliyətini təmin edən üç dəfə yeməkə dövlət hesabına təmin olunurlar.

Reallıq isə başqadır və bunu Penitensiar Xidmət rəsmiləri heç bir halda etiraf etmək istəmirler.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Cavab: Məhkumların maddi – məşəl və yemək normalarına əsasən, həbsxanalarда saxlanılan məhkumların gündəlik ərzəq normalarına aşağıdakılardır daxil olmalıdır:

Ərzəğin adı	Ərzəğin miqarı bir adam üçün sutka ərzində (gramla)
1-ci növ buğda unundan çörək	700
2-ci növ buğda unu	10
Müxtəlif yarmalar	125 (o cümlədən 10 qr. düzü)
Makaron məmulatı	20
Ət	80
Balıq	100
Piv, marqarin	15
Bütik yağı	20
Şəkar tozu	30

6

Quru çay	1
Duz	20
Kartof	500
Təravaz	300

gəzəçəkmə və istintaq təcridxanalarında ümumi məhkumların sayı 24 minə qədərdir və bu, Azərbaycanda inдиə qədər ən yüksək rəqəmdir".

Deputat həmin tədbirdə "Hər bir məhkumun bir günlük xərci 10 manat cıvarındadır. Bu da il ərzində 80 milyon manatdan çox edir" söyləyib. Qeyd edib ki, Cinayet Məcəlləsindəki sanksiyalarla bağlı isləhatlara ehtiyac var. Bunun da neticəsinde məhkumların sayı xeyli aşağı düşəcək.

Deputatla sabiq bankının açıqladığı rəqəmlər fərqlidir. Çingiz Qənizadə 1 dustağın 1 gün ərzində qidalanması üçün dövlətin 10 manat, Cahangir Hacıyev isə 18 manat 50 qəpik ayırdığını açıqlayıblar.

Deputatın açıqladığı 10 manat rəqəmini ölkədəki dustaqların sayını vurşaq, dövlət bütçəsindən hər gün bu məqsəd üçün 240 min manat ayırdığını dəqiqliyən. Dövdür, xüsusi nəzarətdə olanlara bunu da imkan vermir. Qida məhsullarına yaxınları getirir. Dustaqlar pulla aldıqları sobalarda özleri bişirib, özləri də yeyirlər. Pulu olanlar da lazımlı olan məhsulları Bakı İstintaq Təcridxanasında mağazadan alırlar. Təsərrüfat hissəsinin işçiləri hər gün səhər gəlib kameralardan bir-bir kimi nə lazımlı olduğunu soruşur. Kimin nəyə ehtiyacı var, pulunu

gətirir. Əger onun açıqladığı rəqəmi əsas götürüb hesablamaya aparsaq bütçədən ölkədə olan dustaqların sayına görə ayrılan günlük xərçərlər 444 min manat, aylıq 13 milyon 320 min manat və nehayət, illik 162 milyon 60 min manat olar.

Bu qədər pul xərçəndiyi halda cəzaçəkmə yerlərində, istintaq təcridxanalarında vəziyyət necədir?

Bir qədər əvvəl həbsdən azad olunmuş hüquq müdafiəçilərindən biri qəzeti məzəqəcək təcridxanalarında Bakı İstintaq Təcridxanasında qidalanması üçün qazanılmışdır: "Yeməklərin keyfiyyətindən səhər gedə bilməz. Çox berbaddir. Çox vaxt supları içinde xırda qurd olur. Nazirlər Kabinetinin müəyyən etdiyi

"Məhkumların gündəlik ərzəq normaları"nda göstərilən qida daxil olmalıdır?"

Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 25 sentyabr tarixli 154 nömrəli qərarı ilə təsdiqlənmiş 3 nömrəli əlavədə sutka ərzində 1 dustağın ərzəğin miqdarı belə müəyyən edilib: 1-ci növ buğda unundan çörək 700 qram, 2-ci növ buğda unu 15 qram, müxtəlif yarmalar 125 qram, makaron məmulatı 25 qram, et 80 qram, balıq 100 qram, piv-marqarin 20 qram, bütik yağı 20 qram, şəkar tozu 30 qram, quru çay 1 qram, duz 20 qram, kartof 550 qram, taravaz 250 qram, meyvə 30 qram, dəlinə yarpağı 0,1 qram, tomat pastası 5 qram, kərə yağı 10 qram və yumurta həftə ərzində 2 ədəd verilməlidir.

İlin 365 günü dustağa içinde insanı diksindirən et olan noxud supu verilir. Onu da heç kim yemir. Çünkü noxudlar qurdurlu olur, suyun içine atanda üzə çıxır. Axşam da həmin noxudları yiğib əzib şam yeməyi kimi verirlər.

Çörək haqda danışmağa belə dəyməz. Sənki qəsdən o vəziyyətdə çörək verirlər ki, kimse yeməsin".

"Çox vaxt supların içinde xırda qurd olur, çörək haqda danışmağa belə dəyməz..."

Bəs dustaqların gündəlik ərzəq normalarına nə daxil olmalıdır?

Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 25 sentyabr tarixli 154 nömrə

"Aile zoraklılığı" dedikde ağıla ilk olaraq qadınlar gelir. Çünkü cəmiyyətimizdə zoraklığa daha çox qadınlar məruz qalır. Məhz buna görədir ki, ölkəmizdə qadınları müdafiə edən qu-ruların sayı daha çoxdur. Ancaq hərədən kisilər də zoraklığa məruz qalır. Məsələn, bu günlərdə Şəmkir rayonunun Seyfəli kəndində qadın ərimi döyərək xəstəxanalıq edib. Həyat yoldaşı tərəfindən döyülen kənd sakini - 1974-cü il təvəllüdü Arzuman Qarayev kəllə beyin travması və sıfətin əzilmiş yarası xəsərətləri ilə Şəmkir xəstəxanasına yerləşdirilib...

Kisilərin zoraklığa məruz qalması bizdə belə deyək ki, "sensasiya" sayılır. Avropa və Qərb ölkələrində isə bu, "adi hal" hesab olunur. Buna görə də həmin ölkələrdə kisilər üçün də sığınacaq evləri var. Türkizdə də xanımının şiddetindən bezən kisilər üçün kişi sığınma evləri mövcuddur. Bu evlərin ən maşhuru Konyada yerləşir. Bura müraciət edənlərin böyük əksəriyyəti hayat yoldaşı və uşaqları tərəfindən zoraklığa məruz qalmış kisilərdir. Bir qeyri-hökumət təşkilatı tərəfindən açılan ev "zərərçəkənin cinsi olmaz" şəhərini deviz seçib. Sığınacaq eyni vaxtda 40-50 kişi yerləşə bilir. İldə isə ən azı 400-500 nəfər yardım məqsədilə bura müraciət edir, bəziləri oranın uzunmüddətli qonağına əvərilirlər. Niderlandda, Amerikada da kişi sığınacaq evləri çoxluq təşkil edir. Serbiyada da "Kişilərin təhlükəsizliyi" adlı ictimai təşkilat var ki, bura arvadları tərəfindən döyülen və zoraklığa məruz qalan kisilər sığınır.

Maraqlıdır, Azərbaycanda qadınlar yanaşı, kisiləri də müdafiə və himayə edən qu-rular var mı?

"Təmiz Dünya" Qadılara Yardım ictimai Birliyinin rəhbəri Mehriban Zeynalova zorakılı-

dafıə olunmaq hüququna malikdir. Burada qadın ona görə üstünlük verilir ki, ən çox zoraklığa qadınlar məruz qalır. Amma ayariseçkilik düzgün deyil. Müəyyən ölkələrdə adət-ənənələr bunu xüsusi qabartmağa şərait yaradır. Ümumi götürsək bütün ölkələrdə qadın zoraklığı var. Amma bu forma baxımından müxtəlidir. Məsələn, Rusiyada kisilərin zoraklığa qalması faktı dənənəvi hesab edilə bilər. Qadının kişiye qışqırması, fiziki zoraklıq yetirməsi və sairə həllar bu ölkədə ənənəvi hesab olunur. Amma buna baxmayaq Rəsədiyin özündə də qadın qarşı zoraklıq məsəlesi var. Çünkü kişi istənilən formada iqtisadi, fiziki və digər formalarda zoraklıq törədə bilər. Hüquq müdafiə təşkilatına hansısa bir kişi də müraciət etsə, yənə müdafiə olunacaq, zoraklıq faktı onun müdafiəsi üçün əsas məsələ kimi diqqət mərkəzdə dayanacaq. Əsas odur ki, şəxs müraciət etsin və müdafiə olunsun. Heç kimə əsas verilmir ki,

biri digərinə hökmranlıq və ya zoraklıq tətbiq etsin. Bunu edən her kəs cinsindən asılı olmayaraq kişi cəzalandırılmışdır. Sadəcə, bizdə qadınların zoraklığa məruz qalması ənənəvidir. Sanki qadın evin qulu, köləsidir və hər şeye dözməlidir. Kişinin zoraklığa məruz qalması isə xüsusi diqqət çəkir. Bəlkə indi xanımlara qarşı müəyyən kampaniya başlayacaq ki, qadınlar belədir, hakimiyəti ələ almaq istəyir, zoraklıq tətbiq etməyə başlayıblar və sairə. Amma həmin məsələnin özünnü də araşdırmağa böyük ehtiyac var. Biz Şərqi ənənəsinə malik bir ölkəyik və burada qadın kişi üzərində deyil, daha çox kişisin qadın üzərində hakimiyəti mövcuddur".

M.Zeynalova bildirdi ki, qadının nəyə görə zoraklığa əl atdığu araşdırılmalı və o cəzalanmalıdır: "Mövzu etrafında düşünmək lazımdır ki, nəyə görə qadın zoraklığa əl atır. Bu suallara cavab vermirkə və baş vermiş hadisəni, gördüyü-

müzü təhlil edirik. Nəticə zoraklıqdır. Amma hansı amillər gətirib bu vəziyyətə çıxarıb, bunları araşdırırıq. Hətta ölüm faktları da qeydə alınır. Məsələn, deyirlər ki, həbsxana qadınlar var ki, ərlərini öldürüb. Öldürülenə qədər hansı hadisələr baş verib, kişi hansı hərəkətləri edib, qadının psixoloji vəziyyəti necə olub, bütün bunlar sual doğuran məsələlərdir. Mən cinayət törədən qadına bəraət vermirəm. Hesab edirəm ki, bu yolverməzdir. Nə kişiye, nə də qadına qarşı zoraklıq olmamalıdır. Zoraklığa zoraklıqla cavab vermək olmaz. Səbəblər öyrənilidikdən sonra zoraklıq edən o qadın cəzalanmalıdır. Biz ədalətli olmağa çalışmalıyıq. Mən istəmirəm deyilsin ki, qadın yaxşı edib. Bu az baş veren hadisə, yəni qadının erini döyüb xəstəxanalıq etməsinin səbəbi öyrənilməlidir. Axi biz xarakterə buna malik deyilik".

□ **Günel MANAFLİ**

40 minlik rus balerinə azərbaycanlı milyonerin ailəsini necə dağdırıb - şok faktlar

"İntim qalmaqalı"nın şok pərdəarxası, ilan hekayəsinə bənzər gəlismələr: "Anastasiya daha sonra onunla əlaqədə olub, sonra isə şantaj edib, pul istəyib... ardınca xanımıza zəng edib..."

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycandan olan zəngin biznesmen məşhur rusiyah balerina Anastasiya Voločkova intim görüşə görə 40 min dollar ödəyib. Xəbərdə iddia olunur ki, balerina pulu alıb və aradan çıxıb. Rusiya mənbələrinin verdiyi məlumatə görə, Azərbaycandan olan milyonerlər balerinin görüşünü Moskvadakı elit "tusovka"lar üzrə agentliklərdən birində işləyən Dmitri Tulyaninov təşkil edib. Həmin agentlik "Ulduzla bir axşam" layihəsi çərçivəsində imkanlı şəxslərlə şou-biznes əlduzlarının şam yeməyini təşkil edir.

Azerbaycandan olan biznesmen isə agentliyə Anastasiya Voločkova ilə şam yeməyi sıfırış verib. Balerina bu xidmətə görə biznesməndən 25 min dollar alıb.

Onlar Moskvadakı elit otellərdən birinin restoranında görüşüb. Görüş zamanı biznesmen Anastasiya Voločkovaya "söhbəti intim şəraitdə davam etdirməyi" təklif edib. Balerina həvəsle bu təklife razılaşıb, ancaq bildirib ki, biznesmen onuna sekse görə əlavə ödəniş etməlidir. Tərəflər 40 min dollara razılaşıblar. Biznesmen pulu ödəyib.

Lakin məsələ sözdən işə keçməye gələndə balerina bir az istirahət etmək adı altında başqa nömrəyə keçib. Səhər tezden isə oteli tərk edərək naməlum istiqamətə gedib. Biznesməndən intime görə aldığı pulu isə geri qaytarmayıb.

***
 "Yeni Müsavat" Rusiya mətbuatının bu mövzuda yazdığı əlavə məlumatları da izleyib. Məlum olub ki, D.Tulyanov A.Voloczkovani fahisəliklə məşğul olmuşda ittiham edib. Onun ittihamları aşağıdakı kimi olub: "Nastyə fahisəliklə məşğul olur,

aılələri dağıdır və təmiz, əxlaqlı insanları ləkələyir. Hətta bu yaxınlarda xaç qızı olan Oksana Puşkina ilə dalaşıb. Sən necə balerinasın ki, özünü belə aparırsın".

"Ekspress qazeta"ya açıqlamasında D.Tulyanov deyib ki, "Ulduzla şam yeməyi" layihəsi adından da göründüyü kimi, özündə ancaq şam yeməyini ehtiva edir. Onun sözlərinə görə, burada hər hansı intim xidmətdən səhərət gedə biləməz və balerina söyüdən təkliflə razılaşmaqla əslinde bu anlaşmanı da pozub: "Azərbaycanlı biznesmenlərdən biri - etik səbəblərdən adını açıqlamırıq -

mənə müraciət edərək, Voločkova ilə şam yeməyi yemek istədiyini dədi. Tanışlıq üçün ondan 25 min dollar aldım. 15 min dollar Nastyaya, 10 min dollar isə agentliyə çatacaqdı. Balerina onuna görəşdə, yeməyini də yedi, amma daha sonra "öz işini" gördü. Azərbaycanlı iş adamı ilə gecə keçirmək, intim xidmət göstərmək üçün qiyamət açıqlayıb. Nəticədə Voločkova 40 min dollara razılaşıb, avansını alıb, otelə gəlib. Bakılı biznesməne isə deyib ki, görüşdən öncə otelə istirahət etməlidir. Amma başqa bir nömrəyə keçərək qapını da bağlayıb. Olduqca mədəni şəhərdə ona zəng ediblər, cavab ver-

mayıb. Mədəni şəkildə qapısını döyüblər, açmayıb. Səhər tezden isə başqa bir şəhərə gedib. Təbi ki, onu heç kim qol gücü ilə saxlamayıb, çünki onlar elə adamlar deyillər".

Tulyanov deyib ki, növbəti dəfə Voločkova azərbaycanlı biznesmenlə intim əlaqəyə girib. Amma bunun ardından baş verənlər dəhşətli olub. Belə ki, Voločkova azərbaycanlı biznesmənə tez-tez zəng edib və ondan sekiyöncəsi kampaniyası üçün pul tələb edib. BUNDAN başqa, artist biznesmenin həyat yolunda da bu xəyanət hekayəsi barədə xəber verib. Bunun so-

nunda isə həmin qadının - hansı ki, südəmər uşağı var - südü kəsilib və depressiya girib.

Rusiya mətbuatında bu balerina ilə bağlı arxiv məlumatlarının içinde isə xeyli maraqlı faktlar var. Bunlardan biri də onun daha önce də azərbaycanlı sevgilisinin olması ilə bağlıdır. Bu şəxsin adı Bəxtiyar Səlimov olub. B.Səlimov da Rusiyada çalışan məşhur azərbaycanlı milyonerlərdən olub. O, söyüdən şəxslə 5 ay görüşüb. Daha sonra isə ayrılmışlarını bayan edib və onunla olan bütün ortaş fotolarını sosial şəbəkələrdən silərək, aşağıdakılardan yazıb: "Bu gənə qədər mənim həyatımda olan hər şeyi silirəm. Nəyə inanmışsam, nədə yanlışmışsam, hamisini... Bu, birinci dəfə deyil. Amma həqiqət gec-tez yerini tapır. Mənim yerim ancaq səhnədir".

Balerinanın sevgi arxivində bir qayda olaraq milyarderler yer alır. Onlardan biri də milyarder Süleyman Kərimovdur. Rusiya mediası onun azərbaycanlı və ya özbək əsilli olması ilə bağlı uzun müddət tərəddüddə olub.

Hələlikse, mövzu bağlanmış sayılmır. Çünkü ortada intim sövdələşməsi ilə bağlı audio fakt olduğunu deyilir. Hər ne qədər balerinə son qalmaqalla bağlı yazılarıları şər-böhtən adlandırsa da, bu haqda sosial şəbəkədə bir cümləlik təkzib mövqeyi yaysa da, faktların yaxın zamanda üzə çıxacağı şübhəsizdir.

Cünki firma öz nüfuzunu qorumaq, azərbaycanlı iş adamı isə ailəsinə və nüfuzuna dəyən ziyanın intiqamını almaq üçün hansısa formada hərəkətə keçəcək. O zaman həm Rusiya, həm də Azərbaycan mediası bu biznesmenin kimliyini öyrənəcək.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

İşə düzəltmək adı ilə vətəndaşları aldadan dəstə ifşa olundu

Daxili işlər orqanları internet vasitəsilə iş axıtan vətəndaşlara qarşı dələduzluq edərək onlayn yolla iş təklif edən və bunun müqabilinində onların külli miqdarda pulunu mənimsəyən şəxslərin müəyyən edilərək məsuliyyətə cəlb edilməsi istiqamətində uğurlu əməliyyat tədbiri həyata keçirib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumatə görə, Baş Mütəşəkkil Cinyətkarlıqla Mübarizə İdarəsinə daxil olan məlumat əsasında həyata keçirilən tədbir nəticəsində məlum olub ki, Beyləqan rayon sakınları Səmed Bəbirov, qardaşı Yusif və Cabir Nəsirov cinayət əlaqəsinə girərək müxtəlif iş elanı saytlarında özlerində uydurduqları "Azərqida" MMC, "Elit Grand Park" firmalarına və "Guess" ayaqqabı fabrikine guya işçi axtarıldığı barədə elanlar yerləşdiriblər.

Dəstə üzvləri həmin elanlarla bağlı müraciət edən vətəndaşlardan əmək siyortası adı altında S.Bəbirovun "Kassam.az" elektron pul kisəsi xidmə-

tində qeydiyyatdan keçmiş hesabına müxtəlif məbləğlərdə pul köçürmələrini tələb ediblər.

Pullar hesaba köçürüldükdən sonra adıçəkilən şəxslər pul vəsaitlərini çıxaraq çoxsaylı vətəndaşlara külli miqdarda ziyan vurub-

Saxlanılan şəxslərin yaşıdları ünvnlara baxış zamanı bank kartları, müxtəlif mobil operatorlara mə-

sus çoxsaylı telefon nömrələri, kompüterlər və iş üçün olunublar. Həmin vətəndaşlar ərizə və şikayətləri qəbul edilərək istintaq materiallarına əlavə edilib.

Deləduzluq hadisi ilə üzləşən vətəndaşların şəxsiyyətləri müəyyən edilib və onlar zərərçəkən şəxs qis-

Qeyd edilən faktla bağlı Baş İdarənin İstintaq Şöbəsində cinayət işi başlanıb, araşdırılmalar davam etdirilir.

Kişilər!!! Axırıncı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, ne de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətə və tam müalicəsinə d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin ugursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyüüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıl-xayalıqda sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkısaftılığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuazuq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

TƏBRİK

Bu gün Fuad bala-nın doğum günüdür! Özümüz Fuad səni ad günün münasibəti ilə atan Emin, anan Zeynəb və qardaşın Fərid ürəkdən təbrik edirlər. Sənə ən əsasi can sağlığı, uzun ömür, xoşbəxtlik, dop-dolu sevgi, məhəbbət arzu edirlər. Ulu Tanrı ömrünə ömür, sevincinə sevinc qatsın. Atdırığın hər addım sənin həyatına uğur gətirsin. Gözlərində daima sevinc qıjlamları parlasın. Sevinc başının tacı, kədər ayağının tozu olsun. Bu arzular, səni qanadına alıb ən uca zirvələrə qaldırsın və yenilməz olasan! Ad günün mübarək!

Kurdəmirdə silsilə oğurluq edən rayon sakını tutuldu

Kurdəmirdə silsilə oğurluq edən rayon sakını tutulub. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, Kurdəmir Rayon Polis Şöbəsinə bir neçə ərazidən oğurluq edilməsi ilə bağlı xəbər daxil olub. Keçirilən əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində oğurluqda şübhəli bilinen rayonun Xirdapay kənd sakını, 28 yaşlı Vəsif Nəsirov tutulub. İlkən dindirmə zamani məlum olub ki, o, 2013-cü ildən etibarən törətdiyi oğurluq əməlləri ilə əcnəbi və yerli vətəndaşlar xeyli maddi ziyan vurub.

V.Nəsirov 2013-cü il yanvarın 25-də Xirdapay kəndində kirayədə qalan ABŞ vətəndaşı Mee Herin evində dəyəri 500 dollar olan notebook, datakart, fotokamera, yaddaş bloku, ötən ilin dekabrında həmin kənd sakını Zahid Zərbaliyeva məxsus Bakı prospektində yerləşən qəbir daşları sexində elektrik generatoru, sunasosu, bu ilin yanvar-fevral aylarında isə kənddə Seymour Bünyətova və Şirməmməd Əbdürəhmanova məxsus avtomobil sexi və qarışq mallar mağazasından maşın ehtiyat hissələri, etçəkən maşın motoru, elektrik kabelləri oğurlayaraq satıb. Əvvəller də oxşar əməlləri ilə məhkumluq həyatı yaşıyan V.Nəsirov əməlini etiraf edib.

Bu gün bəzi yerlərdə şimşek çaxacaq, qısamüddətli yağış yağacaq

Avgustun 27-də Bakı və Abşeron yarımadasında havva şəraitinin dəyişən buludlu olacaq, arabir tutucu, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Eko-ologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentiindən APA-ya verilən məlumatə görə, sehər saatlarında yarımadanın bəzi yerlərində qısamüddətli az yağış yağacağı ehtimalı var. Müləyim şimal-sərq külüyi əsəcək.

Havanın temperaturunun yarımadada gecə 21-25, gündüz 31-36, Bakıda gecə 22-24, gündüz 32-34 dərəcə isti olacaqı gözlənilir.

Atmosfer təzyiqi norma daxilində 760 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 65-75%, gündüz 35-45% təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturunun Sumqayıt, Novxanı, Pirşağı, Nardaran, Bilgəh, Zaqulbadə 24-25°, Buzovna, Mərdəkan, Şüvələndə 26-27, Türkən, Hövən, Sahil, Şixda 27-28 dərəcə isti olacaqı gözlənilir.

Avgustun 27-28-də Abşeron yarımadasında zəif küleklerin üstünlüyü fonunda havada rütubətliyin normadan bir qədər çox olması meteoheşəssəs insanlarda narahatlıq hissi yarada bilər.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraitini əsasən yağmursuz olacaq. Lakin axşam və gecə bəzi yerlərdə şimşek çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Şərq külüyi ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 20-25, gündüz 34-39, dağlıarda gecə 15-20, gündüz 25-30 dərəcə isti olacaqı gözlənilir.

Elan

Qəbelədə bağ sahibi olmaq istəyənlərin nəzərinə!

Qəbelənin gözəl əraziyi olan Vəndam kəndində yola yaxın, dağın etəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissə də (6 sot) almaq mümkündür.

Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60; (070) 335-90-15

Yetkinlik yaşına çatmayanlar 6 ayda 244 cinayət törədib

2016

-ci ilin I yarım ili üzrə Azərbaycanda yetkinlik yaşına çatmayanlar ümumilikdə 244 cinayət hadisəsi törədiblər. Bu barədə APA-ya Aila, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin İnformasiya və Analitik Araşdırımlar şöbəsinə məlumat verilib.

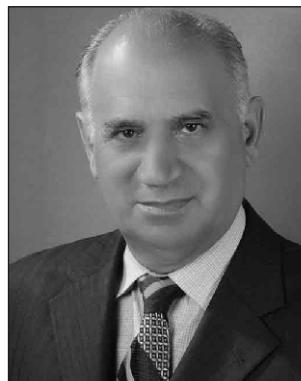
Şöbədən bildirilər ki, bu müddətde avaraçılıq və dilənciliklə müşğül olan 250 nəfər yetkinlik yaşına çatmayan şəxs aşkarlanıb. Küçə uşaqlarının sayı isə 12 olub.

Bu il təhsil haqları 25 faiz artırılıb. Bunun nəticəsidir ki, 440 nəfər abituriyent tələbə adından imtina edib. Çünkü onların maliyyə imkanları pullu təhsil almalarına imkan vermir. Qeyd edək ki, bu artım hesabına 5 milyondan artıq pul əldə ediləcək. Maraqlıdır, bəs bu 5 milyon vəsait hərəkət ediləcək? Müəllimlərin əmək haqları artırıla bilərmi?

Təhsil Şurasının sədri, təhsil eksperti Əjdər Ağayev bu pulun universitetlərdəki maddi-texniki bazanın zənginləşməsinə yönəlməsinin daha məqsədə uyğun olduğunu dedi: "Ali məktəblər, xüsusilə de müxtəliyət verilmiş ali məktəblər var bizdə, Bakı Dövlət Universiteti, Texniki Universitet və digər 8 universitet. Bunların daxili imkanlar, beynəlxalq layihələrdən gələn qazanclar hesabına müəllimlərin əmək haqlarını artırma imkanları var. Misal çəkimi, bu gün Texniki Universitetdə heç bir dərəcəsi olmayan müəllimin maaşı 600 manatdır. Dərəcəli kafedra müdürü 1200 manat maaş alır. İndi əvvellərdə olduğu kimi müəllim bir qrafikdə maaş alsın ki mi standartla yanaşılır. Hətta ola biler ki, tarixdən dərs deyən üç müəllimdən biri 800, biri 600, o biri de 500 manat alsın. Bu onun təlim keyfiyyətinin nəticəsinə görə yanaşılır. Yəni yanaşmalar tamamilə dəyişilib. İndi o təfəkkürlə yanaşmaq lazımdır. Mənətiq nəticə budur ki, ali məktəblərin hər biri özü müəllimin əmək haqqının artmasına diqqət yetirməlidir. Bu əmək haqqının ödənilməsi qrafikası ilə əmək haqqından əlavə tutaq ki, hansısa bir mü-

Təhsil haqlarından əldə edilən 5 milyon vəsait neyə sərf ediləcək?

Əjdər Ağayev: "Bu pul universitetlərdəki maddi-texniki bazanın zənginləşməsinə yönəldilməlidir"

Azad Müəllimlər Birliyinin sədri, təhsil eksperti Məlahət Mürşüdü müəllimlərin əmək haqlarında artımların mütləq olacağını dedi: "Universitetlər var ki, bu artımla paralel olaraq müəllimlərin de əmək haqlarını artırırlar. Dəslər həle başlamayıb. Mən düşünürəm ki, müəllimlərin maaşlarında artımlar mütləq olacaq. Çünkü müəllimlərin hamısı indi məzuniyyətdədir, sentyabrın ortala-

rında işə başlayacaq. Düşünürəm ki, iş başlayan kimi bu məsələ müsbət həll olunaçaq. Məzuniyyətdə olan əmək haqları artırmır".

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov isə 5 milyonun dövlət bütçəsinin heç 4 faizi etmədiyini dedi: "Azərbaycan iqtisadiyyatının indiki vəziyyətini qiymətləndirək 5 milyon elə de böyük bir mebləğ deyil. 5 milyonu sərf etməklə Azərbaycan iqtisadiyyatını inkişafa yönəltmek indiki halda mümkün deyil. Çünkü indi dövlət bütçəsi təxminən 20 milyarda yaxındır. 19 milyard dövlət bütçəsidir, 5 milyon burada kiçik rəqəmdir. Səhv etmirəm, bu heç 100-də 4 faizə çatmır. Həmçinin nəzəre almaq lazımdır ki, bu ödənişlərin artımdan əldə olunan gəlirlərin böyük bir qismi universitetlərin öz nezdində

qalır. Çünkü Azərbaycan universiteti artıq öz-özünü maliyyələşdirmə sistemine keçib. Bu da təbii ki, müxtəlif istiqamətlərə infastrukturuna tekmilləşdirilməsi kimi məsələlərə yönələcək. Eyni zamanda, bir çox universitetlərde de bu vəsait müəllimlərin əmək haqlarının artırılması, rifahın yüksəldilməsi, mükaflatlandırma kimi məsələlərə yönəldiləcək. Bu pulu Azərbaycan iqtisadiyyatına yönəldirmə və burada hansıa inkişaf əldə ediləsi mümkün deyil. Çünkü çox kiçik rəqəmdən səhəbə gedir. Eyni zamanda prosedurlar da bunun dövlət bütçəsinə təmin etməsini şərtləndirir".

İqtisadçı-ekspert bu gəlinin həm yaxşı həm də pis tərəflərinin olduğunu da qeyd etdi: "Nəticə ödənişi həyata keçirən insanların çətinliklə

üzləşdiyini deməyə əsas verir. 440 nəfər ödəniş edə bilmədiyi üçün telebə adından artıq imtina edib. Bu pis tərəflərdir. Bu gün Azərbaycan vətəndaşının maliyyə vəziyyəti həqiqətən də kifayət qədər çətindir. Eyni zamanda onu da nəzərə almaq lazımdır ki, bizim konstitusiyamızda hər bir vətəndaşa təhsil almaq hüquq verilirsə, buna şəraitin de təmin olunması hökumətin borcudur. Amma digər tərəfdən de universitetlərin əlavə vəsait əldə etmək imkanlarının olması haradasa Azərbaycan müəlliminin əmək haqlarına müəyyən qədər müsbət təsir göstərə bilər. Universitetlərin infastrukturuna müəyyən qədər müsbət təsir göstərə bilər ki, bu da son nəticədə təhsilin keyfiyyətində iżliləmələri şərtləndirir".

□ Günel MANAFLİ

"Ehsan qadağası"nın baş tutmamasının səbəbi...

"Ehsan əslində yaxşılıq, gözəl iş deməkdir, konkret olaraq yemək vermək anlamına gəlmir"

2014-cü ilin avqust ayında Azərbaycan hökuməti yas mərasimlərində həddən artıq israfçılaşla müşayiət olunan ehsan süfrələri "adət"ini ləğv etməyə qərar verdi. Bununla bağlı xeyli təbliğat işləri aparıldı, hətta bəzi yerlərdə inzibati qaydada qadağalar tətbiq edildi. Ancaq görünən budur ki, yas məclislərində israfçılaş姜arışımı almaq sözleri nəticəsiz qalıb. Məlumatlara görə, yalnız Naxçıvanda yerli rəhbərliyin sərt qadağası nəticəsində ehsan süfrələri qənd-çayla məhdudişdürülb.

Digər yerlərdə isə bəzi rayon və kəndləri çıxməq şərti ile bu qadağaya lazımi nəticəsini vermedi. İddia olunur ki, hökumətin ölkədə yas məclislərinin keçirilmesi qaydalarına dəyişiklik etməsi Qafqaz Müssəlmanları idarəsinin (QMI) sədri Seyxülislam Allahşükür Paşa-zadənin ciddi narazılığına səbəb olub və bu baxımdan qərarın icrasız qalmışında şeyxi

de günahlandırılanlar var. O da sərənartı deyil ki, hazırda Bakıda QMİ-nin nəzarətində olan əksər məscid və xeyir-şər evlərində dəbdəbəli ehsan süfrələri açılmaqdə davam edir.

Amma qeyd etdiyimiz ki, tətbiq edilən qadağalar bir səra bölgələrdə, rayon kəndlərində öz qüvvəsində qalıb. Bir çox rayonda insanlar yas süfrələrindən meyvəni və digər bu kimi qidaları xurma və çay-

la əvəz edib. Misal üçün cənub, Şirvan zonalarında, Qazax, Şəmkir, Tovuz rayonlarında yas mərasimlərində ehsan süfrələrinin əsasən xurma, halva və çayla məhdudişləşdirildiği söylənilir.

Bakının bəzi kəndlərində ise ağsaqqallar ehsan süfrələrində israfa yol verməmək üçün müxtəlif qaydalar tətbiq ediblər. Bu, ehsan olaraq yemək verilməsi yerinə, kəndin imkansız,

sənədliliyi yerində olmayan sahinkərəne kömək etmək kimi qaydalar tətbiq olunur.

Iki il önce tətbiq olunan ehsan qadağası nə üçün ölkə boyunca öz nəticəsini vermədi?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ın dini yazılı **Kənan Rövşənoğlu** bildirib ki, dində belə bir məqam var ki, ölüsü ölen evdə yemək bisirməyin: "Qonşular, yaxınlar bişirib yemək getirsinlər. Çünkü yaxını ölen adam kədərlə, hüznlü olur. Ehsan ənənəsi sovet dövründə ortaya çıxaraq, yaxılmış bir haldır. Həm də Azərbaycan xalqının adətində belə bir şey var ki, evinə gələnə mütləq yemək bişirir, süfrə açır. Hətta qonaq qalır bir kənarda, ev yiyəsi gedib ona yemək hazırlayıb. Bu məsələnin də kökündə həmin adətlərin təsiri yox deyil. İnsanların yaxınları ölürlər, qadınlar ağlayırlar, kişilər də qaçırlar et almağa,

mağar danışmağa və sairə. Bu artıq bizim qanımızda hopmuş ehsan adətidir. Ehsan əslində yaxşılıq, gözəl iş deməkdir. Yəni bu, konkret olaraq yemək vermək anlamına gəlmir. Bizdə belədir ki, yas yerinə uzaqdan gələnlərə yemək verirdilər. Son dövrlərdə isə bu lap ifrat hala gelib. Ehsan burdur ki, her kəsin imkanı nəye çatırsa onu versin. Bu, bir stekan su da ola bilər. Ancaq insanlar sanki bəhsə düşərək, getdikcə ehsan üçün verilən yeməklərin sayını artırırlar. Bunu dinlə bağlamaq olmaz. Da-ha çox adətlərlə əlaqələdir".

K.Rövşənoğlu şeyxle bağlı iddiaya da münasibətini bildirib: "Doğrudur, şeyx məlum qərara öz etirazını bildirdi. QMİ-nin nəzarətində yas mərasimlərinin keçirildiyi obyektlərin olması doğrudur. Lakin bunu tamamilə onuna əlaqələndirmək olmaz. Misal üçün rayonda kimse həyətin-

□ Əli RƏİS

ÜSAVAT

Son səhifə

N 189 (6510) 27 avqust 2016

İnsanlar ən çox cümə günü siqareti atmağı düşünürler

İngiltərənin "The Sun" qəzeti insanların iş qrafikini həftənin günlərinə uyğun bölüb. Həmin qrafik görə, həftənin çərşənbə axşamı günü insanların ən məhsuldar günüdür. Həftənin çərşənbə günü isə insanların vurulması, aşiq olması üçün idealdır. Amerikada 8 min subay arasında aparılan araşdırılarda bu, özünü təsdiqləyib. Belə ki, rəyi soruşulanlar deyib ki, ilk görüş uğurlu keçirse iki gün sonra növbəti görüş üçün də vədələşmə baş tutur və xoşbəxt bir münasibətin təmeli qoyulur. Həftənin cümə günü ilə bağlı nəticə isə ondan ibarətdir ki, insanlar butarixdə həftə sonunun da gətirdiyi rahatlılıqla hətta siqareti de atmaq haqda düşünür. Şənbə gününe gəlincə... Burada söhbət tekce əyləncə saatlarından getmir. Alımlar həmin gün həddən artıq alkool qəbul etməyə qarşı çıxır. Belə ki, bu, insanların alkohollu halda maşın idarə etməsi qəzaların sayını 70 faiz daha artırır. Bundan başqa, hamile qadınlara məhz həmin gün doğum etməyi məsləhət görülür. Burada söhbət qeyriyyə əməliyyatı ilə uşaq dünyaya gətməkdən gedir. Çünkü həmin gün doğulan uşaqlar digərləri ilə müqayisədə daha çox uğur qazanır. Bazar gününə gəlincə, həmin gün insanlara evdə yemək hazırlamaq məsləhət görülmür. Çünkü bu, ciddi stress yaradır.

Hamam kimi sərgi...

İngiltərədə açılan bir sərgi orijinal bir üsulla diqqət çəkir. Ziyarətçilər divarlarda açılan deşiklərdən cimən manekenləri canlı olaraq izləyir. Mükafat almış sənətçi Mark Wallinger imzalı sərgi 16-ci əsrde yaşamış məşhur rəssam Titianın tablolardan təsirlənib. "Diana" adlı yeni layihəsi üçün təvəsiyələ elan verdiyi və 6 manekeni işə aldığıni deyən Wallinger modellərinin 2 saatdan bir yer dəyişdiriyini söyləyib. Modellərin hamısına layihədə eyni ad verilib: "Yunan mi-

fologiyasından gələn tanrı Diana əfsanəsində yer alan hamam səhnəsinə

günüümüzə uyğunlaşdırmaq istədim və ortaya belə bir iş çıxdı".

2 yaşlı uşaq evdə tək qaldı, pəncəradən ütü və çaydanı atdı

Rusyanın Kalininqrad şəhərində yanğınsöndürənlər dördüncü mərtəbədəki evlərinin pəncərəsindən ayağını sallayan balaca oğlanı xilas ediblər. Uşaq pəncərədə oturaraq yere əşyalarını atır və galib-gedəni çağırırmış. Körpənin hər an müvazinətini itirəcəyi və yerə düşüb tələf olacaq ehtimalını nəzərə alan xilasedicilər dərhal hərəkət keçiblər. Onlar uşağı ürkütməmək üçün evə qapıdan giriblər. Amma eyni zamanda binannın qabağında da qurğular düzəldiblər ki, yerə düşəcəyi halda körpəni xilas etsinlər. Uşaq pəncərədə əylənen zaman çaydanı və ütünü də aşağı atıb. Daha sonradan isə aydın olub ki, uşaqın anası işə gedib və onu evdə təkbaşına qoyub. Ona baş verənlərlə bağlı zəng vuraraq məlumat veriblər və dərhal evə gəlməsini istəyiblər. Qadın isə hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları ilə üz-üzə gəlməmək üçün bu görüşdən imtina edib. Anam ciddi cinayət məsuliyyətinə cəlb edəcəklər. Körpənin ondan alınacağı da ehtimallardandır.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

QOÇ - Astroloji göstəricilər potensial imkanlarınızın genişlənəcəyini göstərir. Əgər gücünüzü inanırsınızsa, boş dayanmağa lüzum yoxdur. Axşam rəqiblərinizdən təhlükə gözlənilir.

BUĞA - Büyyük dəyişiklər astanasındasınız. Hətta lazımi məqamda düzgün qərar çıxarsanız, ayın sonuna qədər ovqatınız xoş olacaq. Tərəddüd etdiyiniz məsələləri isə təxire salmalısınız.

ƏKİZLƏR - Özünüüz ne qədər təmkinli aparsanız, işləriniz də bir o qədər uğurlu gedəcək. Hansısa xırdaçılığa görə hissələrini kandara çıxarmayın. Axşama yaxın maraqlı hadisələr gözlənilir.

XƏRÇƏNG - Nəhara qədər mənfi yüklü Ay bürcünə girdiyi üçün həmkarlarınıza, yaxınlarınızla mübahisələriniz mümkündür. Bu səbəbdən deyilən müddətdə daxili sabitliyinizi qorunmalısınız.

ŞİR - Adı bir gün yaşayacaqsınız. Hansısa böyük bir iş görəcəyinizi və ya qanqaraçılığı ilə rastlaşacağınızı ağlabatan deyil. Bu gün riskdən, eləcə də yeni sövdəleşmələrdən uzaq olmalıdır.

QIZ - Ulduzların düzümü maddi çətinliklərinizdən xəber verir. Çalışın ki, bündən sonra vəsaiti boş məsəflərə xərcləməyəsiniz. Ailə üzvlərinizin problemlərinə laqeyd yanaşmayın.

TƏRƏZİ - Kosmik gərginlik sizin müşayiət etmə də, çilqılıq etməsiniz, günü sakit tərzdə başa vuracaqsınız. Nahardan sonra sizin səbəbsiz münaqışılərə cəlb etmək istəyecəklər.

ƏQRƏB - Yeni əlaqələr qurmaq istəyirsinizsə, bu tarixdən maksimum yararlanmağa çalışın. Nüfuzlu adamların köməyindən istifadə edin. Gəlmişox sözər işlətməyin. Onsuz da buna heç kim inanmayacaq.

OXATAN - Olduqca səmərəli bir təqvim yaşayacaqsınız. Cərəyan edən proseslər bütünlükə zövqünüzə uyğun olacaq. Amma daxili orqanlarınızı da qorunmalısınız. Ağır fiziki işlərə ara verin.

ÖGLAQ - Götü qübbəsi gün ərzində sizin neçə dəfə sınaqdan keçirməyə çalışacaq. Bu na hazır olun və hər hansı məişət problemini özünüzə dərd etməyin. Şəxsi işlərinizdə dönüş yaranmadı.

SUTÖKƏN - Nə qədər güclü olsanız da, təkbaşına hansı vəzifənin öhdəsindən gələcəyinizi düşünməyin. Çünkü sizə destək vərən olmasa, uğurlu olaylardan uzaq düşəcəksiniz. Bəxtinizdə pul var.

BALIQLAR - Qarşınızda duran bu maraqlı təqvimli bürcünüz üçün ən perspektivli ana çərçivəyinizi düşünməyin. Sizə qarşı hiyləgər mövqədə duranlara əl-qol açmağa macər verməyin. Laziyi məqamlarda sərtlilik də göstərin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Dənizdə balinanın üstündə qaldı

A vstraliyada gənc bir adam suda sürüklenən ölü bir balinanın üzərinə çıxmış veziyətdə görüntülənib. İşin on maraqlı tərəfi isə balinanın etrafında köpək balqlarının üzəmisi olub. Harrison Williams adlı gənc qayığı ilə dənizdə tura çıxdığı zaman acı çəkdiyini düşündüyü balinaya yardım etmək üçün suya hoppanıb. Amma balinanın yanına gəldikdən sonra ölü olduğunu anlayan Williams onun üstüne çıxanda qəribə mənzərə ilə qarşılaşır. Məlum olub ki, ölü balinanın etrafında köpək balqları onu didmək üçün növbəyə dayanıblar. Gənc bu mənzərədən qorxuya düşdüyü üçün qışqırmağa başlayıb. Onu başqa bir gəmidəki heyət azad edib.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750